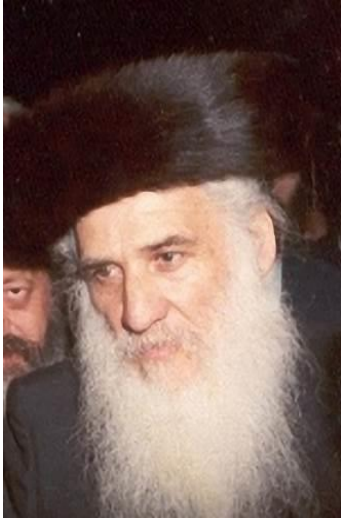

פניני הצדיקים

הרב יצחק זאב הלוי סולביצ'יק זצ"ל הידוע בשם הגרי"ז והרב מבריסק זצ"ל: נולד בוולוז'ין בשנת ה'תרמ"ו (1886). כבר בגיל צעיר נודע כעילוי. בגיל שש-עשרה כבר ידע בעל-פה ש"ס עם רש"י. גאון אדיר. בעל סברה ישרה. מונה לרבה של בריסק לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרע"ח (1918). הצליח להימלט מאירופה ובשנת ה'תש"א (1941) עלה לירושלים וייסד בה את ישיבת בריסק החדשה. אשתו ושלושה מילדיו נרצחו בשואה, לאחר שלא הצליחו להימלט מגטו בריסק. מנהיג הציבור החרדי-ליטאי. החמיר בשמירת המצוות. בשנותיו האחרונות סבל ממחלת ריאות קשה ושהה לשם כך פעמים רבות בשווייץ, עקב האוויר הצח שיש שם. נפטר ב-ט' תשרי ה'תש"כ (1959). חי כ-73 שנים. ציונו בירושלים.

אביו: ר' חיים (ראש ישיבת וולוז'ין). **מרבנותיו:** אביו, ר' חיים מבריסק. **מתלמידיו:** ר' אלעזר מנחם מן שך, ר' משה שמואל שפירא (ראש ישיבת 'באר יעקב'), ר' משה שטרנבוך (ראב"ד העדה החרדית), ר' אברהם לנדא (האדמו"ר מסטריקוב), ר' מרדכי אפל, ר' חיים יעקב גולדוויכט, ר' אליקים שלזינגר (ראש ישיבה הרמה דלונדון), ר' שמואל רוזובסקי. **בניו:** ר' יוסף דב, ר' רפאל, ר' דוד, ר' מאיר, ר' חיים, ר' יושע בער, ר' משולם דוד. **חתנו:** ר' יחיאל מיכל פיינשטיין. **מספריו:** חידושי הגרי"ז-ז על הרמב"ם, על מסכתות שבסדר קודשים, על התורה, על יומא, סוכה וקידוש החודש.

○ יפר הגה"צ רבי זאב איידלמן זצ"ל: בתקופת ההפגזות הקשות על היישוב היהודי בירושלים, בשנת ה'תש"ח, בעת שהושגה הפוגה בין הצדדים הלוחמים, יצא הגרי"ז מביתו לטייל מעט ולשאוף אויר צח. הא פגש באחיו של רבי זאב ושאל אותו על המצב. השיב הלה, כי יום האתמול היה יום קשה במיוחד שכן ההפגזות היו תכופות מתמיד. השיב לו הגרי"ז: "אכן, אתמול באמת היה מצב נורא, אבל בגלל זה ידעו והבינו כולם, שצריכים להעתיר בתפילה ובתחנונים להש"ת. אבל היום, כאשר ישנה רגיעה בהפגזות, כבר מסיחים דעת ועוברים לסדר היום השגרת. והאמת היא שעקב כך זקוקים דווקא היום לרחמים מרובים".

הוסיף הרב להבהיר את דבריו: "אנשים רגילים שכאשר ישנה מעט הרוחה לאחר צרות קשות, ששים ושמחים. ואולם, אי אפשר לשמוח עד השישועה שלמה. וראיה לכך ממרדכי היהודי, שאף שכבר ראה מעט

הרוחה בכך שאסתר נלקחה להיות מלכה, והוא היה גם זה, שגילה על שומרי המלך שרצו לשלוח יד במלך אחשורוש, וכבר הרכיב המן בפקודת המלך את מרדכי על הסוס. עם כל זה לא היה שש וששמ ולא שקט על שמריו, אלא, כפי שכתוב במגילת אסתר: 'וישב מרדכי אל שער המלך' ופירש רש"י 'לשקו ולתעניתו'. זאת למרות שכבר התחילה להתנוצץ הישועה. משום שכל זמן שעדיין אין הישועה בשלימותה, צריכים לעורר רחמים מרובים כמו לפני כן. ואכן, ישב הגרי"ז כל זמן ההפוגה ואמר תהלים, ועורר את מקורביו שעתה הוא הזמן לומר תהלים ולעורר רחמי שמים. באומרו שלעתיד לבוא, כאשר יראו מה יכלו לפעול באמירת תהלים, ימרוט כל אחד את שערות ראשו: למה לא אמר יותר תהלים! (שאל אביך ויגדר)

○ יפר הגאון ר' ישראל גרוסמן זצ"ל: "פעם ביקש ממני ר' הלל שלזינגר זצ"ל (מראשי 'העדה החרדית' בירושלים) שאגש לגרי"ז ואבקש ממנו סיוע כספי עבור ת"ח בירושלים אשר מדוכא הוא בייסורים קשים ומרים, הוא אינו מבוטח בביטוח כל שהוא וממילא כל ההוצאות הגדולות של התרופות והרופאים מוטלים עליו. ומלבד כל זאת הריהו מטופל בביתו עם הרבה ילדים, בלע"ר. והמצב בבית קשה ממש. והשבתי לרבי הלל: 'הכיצד אפשר ללכת ולבקש כסף מהגרי"ז, והרי ידוע, שהוא עצמו מצבו דחוק מאוד בביתו, וא"כ איך אפשר לבקש ממנו כסף עבור אחרים?' ואולם רבי הלל לא הרפה ממני, והפציר בי מאד לגשת להגרי"ז בעניין זה, עד שלא יכולתי לעמוד בהפצרותיו והלכתי לביתו של הגרי"ז כבקשתו. תינית את צרתו של אותו תלמיד חכם בפני הגרי"ז ופרטתי בתיאור נרחב את מצבו הקשה, אך הגרי"ז אמר לי, כי אין באפשרותו להיות לעזר בעניין זה שכן מצבו הכספי קשה מאד וכו'. מובן, שהרגשתי הייתה מאוד לא נעימה, והתנצלתי בפני הגרי"ז, שגם אני ידעתי, שאין זה נאה והוגן לבקשו עבור העניין, אך לא יכולתי לסרב להפצרותיו של רבי הלל שלזינגר".

"והנה למחרת באשמורת הבוקר, הנני שומע דפיקות על דלת ביתי, ולתדהמתי עומד בפתח בנו של הגרי"ז ובידו מעטפה. וכך אמר לי: 'אבא לא היה יכול לישון כל הלילה בעקבות דבריכם אתמול על צרתו של תלמיד חכם. גם הזכרתם בתוך דבריכם, שמצבו של אותו תלמיד חכם הוא 'ספק פיקוח נפש'. ומרוב צער לא נח ולא שקט, ולפנות בוקר ביקש ממני, שאלך לנגיד רבי אברהם יצחק רוטשטיין ואבקש ממנו הלוואה, סכום הגון של כסף, ומיד אלך להביא לכם, הנה המעטפה עם הכסף...' (עובדות והנהגות לבית בריסק)

במלחמת השחרור שהה ר' יצחק זאב סולביצ'יק בירושלים שהיתה אז במצור ונתונה תחת הפגזות מרובות. למרות זאת המשיך הרב ללמוד בחדרו בקומה העליונה שבבניין ולא רצה לרדת למקלט. כשגברו ההפצצות, עלה בנו, כדי לשכנעו שירד למקלט. והרב אכן נענה לבקשת בנו. כשחלה הפוגה בהפצצות, עלו בני הבית לביתם ומצאו שבקיר חדרו של הרב פגע פגע ונחת ממש סמוך למיטתו. אדם 'פשוט' בוודאי היה אומר: "ראו איזה נס! אלמלא היה הרב יורד למקלט בוודאי היה נפגע". אלא שהרב מבריסק שהיה בעל אמונה ובטחון חזקים בבוראו, פנה בגערה לבנו ואמר: "אתה מזיק! אילו הייתי נשאר כאן לא היה הקיר מתקלקל!" ולמה? מכיוון שאם היה נגזר עליו להיפגע, בוודאי שהפגז היה "משיג" אותו גם במקלט ואם היה נותר בחדרו, הרי שהקיר לא היה מתקלקל.... (מפי ר' שלום שברדון צוק"ל).

ב'ישיבת באר יעקב עבדה תקופה ארוכה מבשלת שהייתה אשה אלמנה, כאשר הזדקנה, עבודתה כבר לא הייתה משכבר הימים והדבר גרם צער לבני הישיבה עד אשר נאלצו לפטרה. ואולם ר"י הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל היה ירא לפטרה שהרי אלמנה היא וידוע ומפורסם עד כמה החמירה התורה על צער אלמנה. שאל ר' משה לדעתו של הגרי"ז כדת מה לעשות. והשיב לו הרב, שאומנם אם מוכרחים לפטרה, אין ברירה וצריכים לפטרה אלא שיחתמו על מכתב הפיטורין גם שאר חברי הנהלת הישיבה, כדי שכולם ישאו בשותפות הדין הקשה שעלול ליפול עליהם רח"ל, ולא שרק אחד ישא בכולו. עוד הוסיף ויעץ: "כדאי לתת לה כסף ככל שתדרוש, כי כסף הוא הדבר הכי זול שאפשר על ידו להיפטר מגרימת צער".

הרב נפתלי הירצקא הלוי זילברמן מראצפרט זצ"ל- נולד בשנת ה'תק"פ (1819). בימי ילדותו היה עוד חסיד ופרוש ועני ומדוכא כי העולם לא הבינו את גודל צדקותו. נתקבל לאבד"ק יאנושי, בהשתדלות רבו הגה"ק בעל 'מנוחת אשר'. רבינו נסע לימים הקדושים לרה"ק ר' יהושע רוקח מבעלזא (האדמו"ר השני בשושלת בעלזא). כשהציעו לפני רבינו את כתר הרבנות בעיר ראצפרט, התייעץ בזה עם מהר"י מבעלזא ובשנת ה'תרמ"א (1880) עבר לראצפרט וכיהן שם עד לפטירתו. **רבים פנו אליו ונושעו, שכן רבינו פעל ישועות בקרב הארץ וכמה פעמים נתקדש שם שמים על ידו גם בין האומות. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלאה.**

חילק את כל כספו לעניים עד קשיטה אחרונה, ולעצמו היה חי בצניעות ובפשטות חיי עוני, ולמרות שהיו זמנים שהייתה לו הכנסה מכובדת של כארבעים עד חמשים אלף כסף לשנה, לא השתמש בזה לצרכו, ולא רצה ליהנות מכסף הפדיונות וחילק הכל צדקה לעניים. טעם נוסף שלא רצה ליהנות מפדיונות, כי היה פלא בעיניו שפועלים אצלו ישועות, והיה מחזיק את הכול למעשי ניסים.

ידע את מועד פטירתו, וכן אמר יום לפני הסתלקותו לאשה, אשר דמעתה הייתה על לחיה, שאליו לא תבוא עוד, וכך היה, כי ביום המחרת נסתלק לבית-עולמו וכן בשבת תשובה האחרונה לחייו עלי אדמות, דרש ברבים **והודיע, כי זו היא דרשה האחרונה**, ובערב יוה"כ קודם שחיטת הכפרות הלך למקווה טהרה בטוב לב, ועשה את סדר הכפרות ואח"כ אמר סליחות ולא התפלל רק קרא קריאת שמע, באמרו, **שבאותו יום פטורים מתפילה**. כשחזר לביתו הסתגר בחדרו, והנה כבר קידש היום והמתינו בביהמ"ד לבואו לכל נדרי, וכשראו שהזמן חלף ועבר, נכנסו לחדרו ומצאו כי התבקש לעולם שכולו טוב.

הסתלקותו הייתה אבידה קשה לכל יהודי אונגאריין, ששיחרו לפתחו והתברכו מפיו, וכל קשיי יום ודלים ואביונים, אשר מצאו אצלו אוזן קשבת וכאב רחום הרעיף עליהם טללי חיזוק ונדבות הגונות, נשארו בפתע מבלי משען ומשענת, ובמיוחד התאבלו עליו כל חסידי צאנז ושינאווא. נפטר ב-ט' תשרי והלווייתו התקיימה במוצאי הכיפורים בשנת ה'תרנ"ח (1897), בהשתתפות אלפי אנשים ובראשם עשרות רבנים. חי כ-78 שנים. מנוחת כבודו בעיר ראצפרט ששם חלקת מחוקק ספון. זקן אחד העיד שזוכר את הפטירה של רבינו, **וביום הכיפורים הוא ירד גשם עם סערה חזקה כל כך, כמוהו לא נראה מעולם, עד שחשבו כל הקהל אז, שהעולם נחרב.**

אביו: ר' יעקב פרץ (שו"ב דכפר פויטש בן אחר בן מהט"ז). **מרבותיו:** ר' צבי הירש מליסקא (בעל 'אך פרי תבואה'), ר' משולם פייש מטאש, ר' שמעלקא מסליש (בעל 'צרו חיים'), ר' אשר אנשיל אשכנזי מטשנגר (בעל 'מנוחת אשר'), ר' חיים הלברשטאם מצאנז (בעל ה'דברי חיים').

○ יפ"ר הרה"ק רבי צבי הירש מרודניק זי"ע על רבינו זיע"א, **שהיה צם משבת לשבת**, ולא אכל כלום מעת סעודה שלישית בשבת עד לשבת הבאה, ובשבת כשהיה מפסיק מתעניתו לא היה אוכל חלה מיד, כי אם לקח שני תפוחי אדמה קרים, ונראה, שחשש, שאם יאכלם כמות שהם יאכלם בתאבון גדול מדי, **הלך והטביל את התפוחי האדמה בתוך קופסת הטבק שלו, וכך אכלם.**

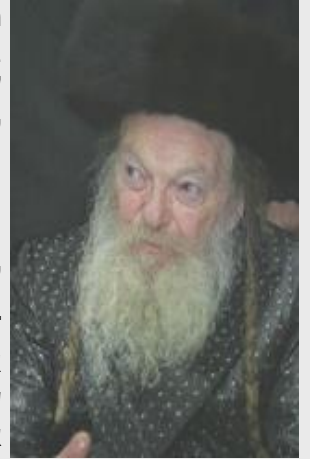
רבינו היה מתנהג בענוה יתירה וברח כמטחוי קשת מן הרבנות והשררה. פעם שבת בסיגט אצל הרה"ק חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים זיע"א (בעל 'קדושת יו"ט'), ובשב"ק בבוקר אמר הקדושת יו"ט לגבאי ר' אשר שיכבד את רבינו בפסוקי דזמרה לפני התיבה, והיו שם הרבה רבנים באותה שבת ור' אשר פנה לכותל המזרח וחיפש אותו כדי לכבדו בפסוקי דזימרא, וכשהבחין בזה הקדושת יו"ט, אמר לו כשבת שחוק עלתה על שפתי: **"אין לך מה לחפש את ר' הירצקא בכותל המזרח, לך לחפש אותו בצד מערב"**.

○ **כשבאו להציע לו את הרבנות כעיר ראצפרט לא רצה לשמוע, עד שטיכסו עצה בנפשם, כשאירע שלא היה בביתו באו באמצע הלילה ולקחו את כל הספרים וכלי הבית והעמיסום על עגלה והובילוהו לראצפרט, וכך מחוסר ברירה היה מוכרח ללכת ולהשתקע שם.**

○ בימי נעוריו של החסיד ר' אשר ביקין חלה בנו בקטנותו ברגליו עד שלא היה יכול בשום אופן לעמוד עליהם, ודרש ברופאים ולא הועילו כלום ובא לפני רבינו, ואמר לו הצדיק, שייקח אבטיח וייקח את הפנימיות שלו ויתן על רגל הילד ותהיה לו רפואה שלימה, ויעש כאשר ציווה לו רבינו, והילד נתרפא ויעמוד על רגליו. כאשר ראה הרופא את הילד, שהולך על רגליו כאחד האדם, שאל את אביו של הילד: "אצל איזה רופא מומחה היית, ומה נתן לך לרפואה?", וכשסיפר לו דברים כהווייתם, שהיה אצל רבינו בראצפרט, אשר היה מפורסם גם אצלם, והוא ציווה לו כך וכך ומזה התרפא, תמה הרופא מאוד ואמר: **"עתה ידעתי כי יש אלוקים בשמיים ששומע לתפילת צדיקים, כי דבר זה הוא למעלה מן הטבע"**.

○ יפ"ר הרה"ח ר' בעריש טייכמאן זצ"ל ממונקאטש, אשר בימי עלומו היה דר בחצר יחד עם ערל זקן, שהיה איש רע מעללים מאוד, והערל היה בעל הבית והיצר לו מאוד עד שלא היה יכול לסבול, אבל הדירה בעצמה הייתה טובה לו. פעם הגיע רבינו בסביבות מקום מגוריו, ותפציר בו אשתו: "הנה הרבי הוא בסביבותינו לך וספר לו מה שאנו עוברים, אולי יהיה לנו ישועה", והוא שמע לקול אשתו, ויסע אל רבינו ויספר אודות אותו ערל זקן ורשע, ורבינו אמר לו: **"יעבור מכאן הגוי, כל טוב"**, ויסע לביתו ויספר לאשתו, את כל אשר אמר רבינו, ופתאום בא הערל לביתו בצעקות: **"אהה על נפשי מה עשיתי, אנכי אטמא את עצמי לדור בין יהודים, אני מניח את כל רכושי והולך מכאן"**, וכן קיים, שהלך משם ולא נודע מקומו, והתקיים אצלו ויעבור והנה איננו.

האדמו"ר רבי שמעון נתן נטע בידרמן (השני) מלעלוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תרצ"א (1930). בילדותו למד תורה בת"ת "חיי עולם" ולאחר מכן התעלה במדרגות התורה והיראה בישיבת 'שפת אמת'. גאון בתורה. חסיד. כל ימיו שקד בתורה הקדושה. סגפן עצום. בין השנים ה'תשל"ג ל-ה'תשמ"ז (1972-1986) טו לקראון-הייטס שבארה"ב, שם למד תורה מתוך הדחק. עם הסתלקות אביו בשנת ה'תשמ"ז (1987) קיבלו עליהם חסידי לעלוב את מרותו. הנהיג את עדת מרעיתו והחדיר בהם תורה ואהבת השם יתברך. אלפים נהרו לפתחו לקבל את עצתו וברכתו. כל ימיו זעק על המכשלה של הדיבור בעת התפילה. הרב אף הבטיח שמי שיקבל על עצמו להיזהר בעניין זה - יוושע. ועד היום רבים המקבלים על עצמם עניין זה רואים ישועות ונפלאות בכל העניינים.

אין ספק כי הרב מסר את נפשו למען עם-ישראל וידע את מועד פטירתו. בסעודה שלישית של שבת שובה הרב חזר חמש פעמים! על המשפט שלוקח על עצמו את חטאי עם ישראל ומוסר את נפשו עליהם. לאחר מכן התעניין הרב איזה יארצייט יש ביום-הכיפורים, ואיש לא עמד על סודו. כאשר הרב עלה על יצועו - לראשונה לא הכין מים לנטילה כדרכו בקודש, קרא קריאת שמע וביקש מהמשב"ק רבי שמחה קרקובסקי שיסדר לו את הכיפה, ובאופן חריג מגדר הרגיל ביקש ממנו ליישר את רגליו על המיטה, דבר שמעולם לא ביקש. כידוע ליודעי ח"ן, יש עניין מיוחד לסדר את הגוף לקראת יציאת הנשמה. הרב סימן בתנועת יד נחרצת למשב"ק לצאת מהחדר. ואז הצדיק התבקש לבית-עולמו. נפטר ביום הכיפורים, י' תשרי ה'תש"ע (2009). חי כ-79 שנים. ציונו בהר הזיתים.

סבא: אדמו"ר רבי שמעון נתן נטע. **אביו:** אדמו"ר רבי משה מרדכי. **בניו:** ר' אהרן, ר' אליהו ור' יעקב. **אחיו:** אדמו"ר רבי אברהם שלמה, אדמו"ר רבי אלטר אלעזר מנחם, אדמו"ר רבי דב ואדמו"ר רבי פינחס יצחק. **מספריו:** יהר בשן- על הרמב"ם.

כל חבריי שנישאו בפרק הזמן בו אני נישאתי כבר היו הורים לילדים והובילו עגלות ילדים ברחובה של עיר. רק אנו נשארנו מאחור. שנים אחדות חלפו מאז נישואנו ועדיין לא נפקדנו. השקענו אלפים רבים של דולרים בטיפולים רפואיים, אך הם לא הצליחו. מדי פעם היינו מתבשרים 'בשורה' שפצעה את ליבנו כי הטיפול שוב לא הצליח. אבל האמנו כי יום יבוא וניוושע. לאמונה החזקה שלנו היה אחראי האדמו"ר מלעלוב, שכל הזמן עודד ויעץ לנו להמשיך בטיפולים המאוד יקרים. מאחר ולאברך כולל כמוני אין אלפי דולרים, נכנסנו לחובות, אך מה לא עושים למען ילדים.

מדי פעם בפעם קיבלנו תשובה שלילית נוספת, אבל קיבלנו הכול באהבה. האמנו, כי בסופו של דבר נזכה בפיצוי הולם על כל הצער והסבל. לא אשכח את היום בו ביקרנו אצל פרופ' דור בתל אביב, מגדולי המומחים בארץ בתחום, אם לא הגדול מכולם, והלה הטיח את האמת בפרצופנו: "חבל על כל הכספים העצומים, שאתם משקיעים בטיפולים היקרים האלו! לא תוכלו ללדת ילדים. חבל על כל המאמץ שלכם". היינו המומים וכמעט התעלפנו מול המילים הכואבות, פוצעות הלב. אך הרופא, חשב לנכון לומר את דעתו הרפואית המקצועית, כדי שנחדל לשגות באשליות. "תשמעו", יעץ לנו, "התור לאימוץ ארוך וממושך ויכול לארוך שנים. הירשמו כבר עתה כדי שתוכלו לאמץ ילד".

מתל אביב נסענו הישר לבני ברק אל שיכון ה'. נכנסנו לחדרו של הרבי הקדוש מלעלוב זיע"א, כמי שנכנס לחדר טיפול נמרץ, ואך עמדנו מול מבטו הרחום והחונן פרצנו בבכי מר. בכי שניקז לתוכו סבל, ציפיות שהתנפצו, אכזבות קשות ומפח נפש של שנים. את כל הצער והמרירות שפכנו באותו בכי, שבכינו בחדרו של הרבי מול עיניו הטהורות. באהבה רחמיאית אין קץ, כמו אב אוהב פנה אלינו הרבי זצ"ל ואמר לנו במילים פסקניות. "אל תעשו יותר מאומה, ואל תדברו עם אף אחד חוץ ממני בעניין זה. עם שום אדם, ותכנסו אליי מיד אחרי החגים".

למחרת שמחת-תורה נכנסנו לחדרו, ואז אמר הרבי: "כל זמן שהפרופ' והרופאים נתנו תקווה, אמרתי לכם, שתלכו לטפל בעניין. אך לאחר שהפרופסור בעצמו אומר, שאין שום תקווה - זה לא תפקידו". ופתאום, לנגד עינינו הנדהמות קם הרבי מכסאו בסערת נפש בלתי אופיינית וצעק לעברנו: "בקרוב תבשרו לי בשורות טובות!". לאחר שבועיים! התברר, כמה קצרה ידם של הרופאים, ואז התגלה, כמה ארוכה ידו של הקב"ה. נושענו באופן על טבעי, וביום י"ז בתמוז אותה שנה נולד בנו הבכור ישראל. בהכוונתו של האדמו"ר שיעץ לי לקרוא לו ע"ש הבעש"ט הקדוש זיע"א. היינו המאושרים באדם, לאחר שזכינו לפרי בטן. אך יש לסיפור זה עוד המשך מפתיע.

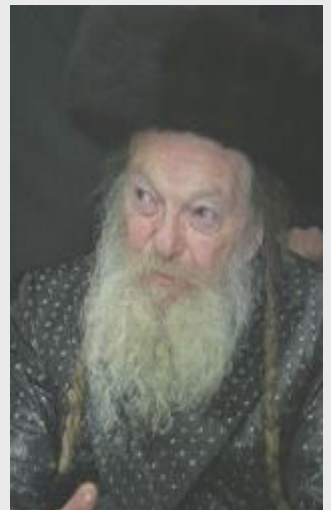
עברה שנה ועוד שנה, והנה בליל יום כיפור לפני כשנתיים, עלה הרבי הקדוש בסערה השמימה. אם כולם הרגישו כיתומים, אנו חשנו עצמנו כיתומים כפולים ומכופלים. הרבי היה המשענת שלנו בתקווה לילד נוסף. בערב חג השבועות ה'תש"ע, עלינו לציונו הקדוש בהר הזיתים.. לקחנו עמנו את בנו שכל הזמן היה שאל, במה שונה הוא מכל חבריו, שלהם יש אחים קטנים, ורק הוא בן יחיד.

עמדנו על ציונו הקדוש בהר הזיתים, כשאנו נושאים תפילה משתפכת ממעמקי הלב, אבל הגדיל לעשות בנו הקטן שרוליק שבכה מרה מקרב לב: "מדוע שונה אני מיתר חבריי, להם יש אחים קטנים, ורק לי אין עם מי לשחק?! אני רוצה אח קטן". באותו רגע ידענו שנושענו. במה שעוסק האדם בעולם הזה, עוסק הוא גם בעולם הבא. מן המפורסמות היה צערו וכאבו של הרבי זיע"א בחייו לצערו של ינוקא, וכמה התכרכמו פניו לשמע קול בכייתו של ילד קטן. ידענו, כי כמו בחייו, גם עתה לא תוכל נשמתו הטהורה של הצדיק לשמוע את קול בכיו של הילד הפעוט בלא להיעתר לו. ואומנם זמן קצר אחרי כן נושענו בשנית.

אך הנה החלו מתגלות בעיות קשות וחרדה נכנסה בלבנו, שמא כל עמלנו ירד לטמיון. או אז החלטתי לעלות על ציונו של הרבי ולקבל על עצמי את הדבר שהיה נקודת ליבו: לא לדבר כלל בשעת התפילה וקריאת התורה! ידעתי כי דבר זה היה חשוב בעיני עד מאד וכל השנים עשה הכול עד שהצליח להטביע את חומר האיסור בדמה של עדתנו הקדושה, וכיון שכך, אם אקבל על עצמי קבלה כזו, בוודאי איוושע. עליתי על ציונו הק' ושם עשיתי כפי שאמרתי וקיבלתי על עצמי את הקבלה האמורה ומאז ב"ה שומר אני עליה בכל כוחי. ואכן ביום כ' אדר א' ה'תשע"א, הכנסתי בבריתו של אברהם אבינו ע"ה את בני השני, שמעון נתן נטע, לאורך ימים טובים.

האדמו"ר רבי שמעון נתן נטע בידרמן (השני) מלעלוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תרצ"א (1930). בילדותו למד תורה בת"ת "חיי עולם" ולאחר מכן התעלה במדרגות התורה והיראה בישיבת 'שפת אמת'. גאון בתורה. חסיד. כל ימיו שקד בתורה הקדושה. סגפן עצום. בין השנים ה'תשל"ג ל-ה'תשמ"ז (1972-1986) טס לקראון-הייטס שבארה"ב, שם למד תורה מתוך הדחק. עם הסתלקות אביו בשנת ה'תשמ"ז (1987) קיבלו עליהם חסידי לעלוב את מרותו. הנהיג את עדת מרעיתו והחדיר בהם תורה ואהבת השם יתברך. אלפים נהרו לפתחו לקבל את עצתו וברכתו.

כל ימיו זעק על המכשלה של הדיבור בעת התפילה. הרב אף הבטיח שמי שיקבל על עצמו להיזהר בעניין זה - יושע. ועד היום רבים המקבלים על עצמם עניין זה רואים ישועות ונפלאות בכל העניינים. אין ספק כי הרב מסר את נפשו למען עם-ישראל וידע את מועד פטירתו. בסעודה שלישית של שבת שובה הרב חזר חמש פעמים! על המשפט שלוקח על עצמו את חטאי עם ישראל ומוסר את נפשו עליהם. לאחר מכן התעניין הרב איזה יארצייט יש ביום-הכיפורים, ואיש לא עמד על סודו. כאשר הרב עלה על יצועו - לראשונה לא הכין מים לנטילה כדרכו בקודש, קרא קריאת שמע וביקש מהמשב"ק רבי שמחה קרקובסקי שיסדר לו את הכיפה, ובאופן חריג מגדר הרגיל ביקש ממנו ליישר את רגליו על המיטה, דבר שמעולם לא ביקש. כידוע ליודעי ח"ן, יש עניין מיוחד לסדר את הגוף לקראת יציאת הנשמה. הרב סימן בתנועת יד נחרצת למשב"ק לצאת מהחדר. ואז הצדיק התבקש לבית-עולמו. נפטר ביום הכיפורים, י' תשרי ה'תש"ע (2009). חי כ-79 שנים. ציונו בהר הזיתים.

סבא: אדמו"ר רבי שמעון נתן נטע. **אביו:** אדמו"ר רבי משה מרדכי. **בניו:** ר' אהרן, ר' אליהו ור' יעקב. **אחיו:** אדמו"ר רבי אברהם שלמה, אדמו"ר רבי אלטר אלעזר מנחם, אדמו"ר רבי דוב ואדמו"ר רבי פינחס יצחק. **מספריו:** יהר בשן - על הרמב"ם.

מפורסמת העובדה שסיפר משב"ק בית לעלוב הרה"ח שמחה קרקובסקי שליט"א בשם כ"ק מרן האדמו"ר מלעלוב שליט"א בכנס שנערך במלאת י"א חודש להסתלקותו, מעשה בשני אחים מארה"ב שאחד מהם היה חשוך ילדים כמה וכמה שנים לאחר נישואיו, ורצו להיכנס לקודש פנימה אל האדמו"ר מלעלוב להזכיר עצמם לפניו לאחר חג הסוכות ה'תש"ע, וקנו כרטיסי טיסה ארצה לקראת סוכות.

בצער נדהמו לשמוע על הסתלקותו הפתאומית לביל יום הכיפורים, שנחתה על כלל ישראל כרעם ביום בהיר. לאחר החג החליטו לעלות על ציונו הקדוש, ושם נענה האח אל אחיו הזקוק לישועה ואמר לו:

"הרי הרבי זצ"ל כל ימיו בער כולו על עניין הדיבור בתפילה, וזה היה אצלו כאישון בת עין, הבה תקבל על עצמך שלא תדבר עוד בשעת התפילה ובטוחני שתיוושע". ואומנם, הלה קיבל על עצמו באותו מעמד, ולא רק קיבל, אלא גם קיים את הבטחתו ומאותו יום והלאה חדל כליל לדבר בשעת התפילה, ואכן תיכף נושע בדבר ישועה ורחמים ולפקודת השנה זכה בזש"ק.

להלן סיפור אותו סיפר מגיד-השיעור של הנער החולה: "הנער אוריאל הוא תלמיד שלי בישיבה, נער כבן 13 לערך. לפני תקופה קצרה חלה במחלה האיומה ומצבו הלך והידרדר בהדרגה עד שלפני כשבועיים הוא שכב במחלקת טיפול נמרץ בבית החולים, ומצבו הוגדר על ידי הרופאים 'קריטי'. 'ביקרתי אצל הנער-תלמידי היקר באותן שעות קשות. ליבי נקרע לגזרים לראותו שוכב כמעט חסר הכרה וסביבו תכונה עצובה. הרקע קשה מאד, הנער בא מבית הרוס, ואני ממלא את מקומו של האב שאינו בתמונה כלל ודואג לכל צרכיו. דימיתי לשמוע במסדרונות בית החולים את משק כנפיו של מלאך המוות.

ישבתי לידו, כשגרונני נחנק מדמעות ואמרתיו לו: "אוריאל, אתה יודע, שמעתי, שהרבה אנשים שהיו זקוקים לישועה ורפואה עלו על ציונו של הרבי הקדוש מלעלוב וקיבלו שם על עצמם לא לדבר כלל בעת התפילה ובקריאת התורה, ובזכות זה הם נושעו. מה דעתך אוריאל, אתה יכול לעמוד בזה?" הנער שמע אותי, הוא פקח את עיניו ומלמל בקושי ובלחישת רפה:

'אני מקבל על עצמי לא לדבר כל החיים שלי בשעת התפילה ובקריאת התורה'. מיד הודעתי את הדבר לאחד האברכים המסורים, והלה הגיע לירושלים באופן מיידי ועלה תיכף על הציון של האדמו"ר מלעלוב זיע"א, שם הזכיר את שם הנער ושם אמו, והתחייב בשמו, כי הנער מקבל על עצמו לא לדבר כל החיים בעת התפילה ובקריאת התורה."

"מה שקרה אחר כך עובר את כל גבולות הדמיון האנושי. מיד החל לחול שיפור במצבו האיום של הנער. אם עד עכשיו היה מעין ייאוש, ודיברו על בידוד ועוד טיפולים קשים, שהלוואי ויעזרו. הנה כעת פתאום לאחר יומיים הוצא הנער ממחלקת טיפול נמרץ ועבר למחלקה רגילה. מצבו הולך ומשתפר מיום ליום. הרופאים מגדירים במילה 'נס' את מצבו הרפואי.

לאחר ימים קשים, בהם הוא לא דיבר ולא העלה בת שחוק על שפתיו, כעת הוא כבר מדבר ומחייך, יורד מהמיטה ומסתובב במחלקה, ומה שחשוב יותר מהכל: הוא משתחרר היום לביתו לכבוד חג ראש השנה! "עם זאת", מבקש המג"ש להדגיש, "אוריאל עדיין צריך לעבור טיפולים קשים, וזקוק לרחמי שמים מרובים, שהכל יצליח ובעז"ה תהיה לו רפואה שלמה". מאז חלפה כשנה וב"ה הנער הבריא לחלוטין והוא כאחד האדם!

אברך מסוים, שאינו נמנה כלל על חסידי לעלוב, והוא נשוי כבר תשע שנים ולא זכה לזש"ק. ביום י"ג מידות ה'תשע"א בעת העליה על הציון, עלה גם הוא בתוך הקהל הקדוש, עמד ליד הציון, ושם החליט לקבל על עצמו לא לדבר בשעת התפילה. זמן קצר לאחר מכן נפקד בדבר ישועה ורחמים. ביום שני של ראש השנה ה'תשע"ב נולדה לו בת בכורה למזל טוב.

האדמו"ר הרב משה יצחק גוירצמן המכונה רבי איציק'ל זצ"ל - נולד ב-י"ב טבת ה'תרמ"ב (1882) בגורליץ שבגליציה. בשנת ה'תרמ"ו (1886) כשהיה כבן ארבע שנים עברה משפחתו על פי ציווי דודו הרב יחזקאל שרגא משינאווא לגור בעיר שינאווא. בבגרותו למד בישיבת העיר טארנע. לאחר נישואיו עבר לגור בעיר פשעווארסק שבפולין, שם ייסד את חסידות פשעווארסק ושימש כאדמו"ר הראשון. בשנת ה'תש"ט (1948), לאחר השואה, עבר להתגורר עם אשתו בפריז שבצרפת. בשנת ה'תשט"ז (1955) חזר לאנטוורפן שבבלגיה ושם כיהן כנשיא כולל גליציה-חבת ירושלים. **ענותן. מלומד בניסים. פיזר את ממונו לנזקקים.** נפטר באנטוורפן (בלגיה) ב-י' תשרי ה'תשל"ז (1976) יום כיפור שחל להיות בשבת וזאת לאחר 43 שנות אדמו"רות. חי כ-94 שנים. ציונו בפיט (הולנד). חתנו, ר' יעקב לייזר מילא את מקומו כאדמו"ר השני מפשעווארסק.

סבא (מצד האב): ר' אברהם (אביה של הרבנית שיינדל, אשתו החמישית של הרב יחזקאל שרגא הברשטאם האדמו"ר משינאווא). **אביו:** ר' נפתלי אלימלך (נינו של ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק-בעל ה'נועם אלימלך'). **אימו:** מרת חנה רנדל. **מרבותיו:** ר' משה אפטר, ר' יחזקאל שרגא הברשטאם האדמו"ר משינאווא (דודו). **אשתו:** מרת צירל טילא הי"ד (בת ר' יששכר דב גלאנץ, נכד ר' אריה לייב ליפשיץ-בעל אריה דבי עילאי משינאווא). **ילדיו:** לרב נולדו חמישה ילדים אולם אשתו וארבעה מילדיהם נספו בשואה ורק בתם, מרת אלטע בינא ניצלה (נישאה לר' יעקב לייזר ששימש אחריו כאדמו"ר). **מספריו:** **שיח יצחק-דברי תורתו, סיפורים והנהגות ירועה אבן ישראל-תולדותיו.**

סיפר המשפיע הרה"צ ר' אלימלך בידרמן: סיפר לי יהודי חשוב מתושבי אנגליה, שלפני כחמישים שנה נולדה לו בת בימי הקיץ, ולדאבון לב הבת נולדה בלי קיבה רח"ל, ואמרו לו הרופאים שהתינוקת לא תחיה אלא יום או יומיים. כששמע האב, כי נולדה הבת בלי בני מעיים העלה בדעתו למהר ב'קריאת השם' עוד בימות החול כל עוד שהיא בחיי חיותה, וסיפר לרבינו על רצונו לקרוא מיד שם, אך הרה"ק אמר לו, שימתין עד שבת. אבי הבת ניסה להסביר כי מי יודע אם תאריך ימים עד שבת, אולם רבינו עמד על שלו שיתן שם בשבת. ואכן כך עשה.

הרופאים נתנו לה לאכול אך היא מיד פלטה את המאכל אולם למרבית הפלא נשארה בחיים, כשהרופאים אומרים שניסי ניסים מתרחשים עימה בכל רגע - מעל לדרך הטבע. כך נמשך הדבר עד יום ראשון של חנוכה. באותו היום גילה הרופא להורי הבת שאין בידו כל הסבר בדרכי הטבע, אבל לנגד עיניו נראה בצילומים דבר הפלא ופלא, כי נברא 'יש מאין' **ובמקום הקיבה החל לגדול קצת עור ואולי יש תקווה,** וביום שמעלים את האור עלה העור... עד שבתוך שבועיים נבראה בקרבה קיבה חדשה, ויהי לפלא ולמופת.

בר"ח ניסן נכנס האבא עם בני ביתו לרבי, והגיש קוויטל ובו רשום בקשה לרפואה של בתו. נענה הרבי ואמר: "מיד כשנולדה לך הבת, הבנתי מדברך, שאין כל מציאות שתחיה, על כן החלטתי להמתין לשעת הכושר - נר ראשון של חנוכה, ואז התפללתי עד שהרגשתי שפעלתי עבורה ישועה". מששמעה האם דברים מפורשים אלו יוצאים מפי הרב, התעלפה, שהרי באותו היום החל העור לצמוח, והם לא סיפרו לרבי, באיזה יום אירע הנס, כי לא ידעו מתחילה שהישועה הייתה תלויה ביום זה.

סיפר הגאון רבי יצחק טוביה וייס (גאב"ד העדה החרדית) על רבינו: באיסרו חג שבועות של שנת ה'תשכ"ב נסעתי בספינה מלונדון לאנטוורפן כדי לשהות כמה ימים במחיצת קודשו של רבינו. לפני שחזרתי לביתי הזכרתי אצלו חולה, ונתן לי יין מ'כוס של ברכה' של סעודת מלווה מלכה, וגם השאיל לי את הגביע שבו זימן, כדי שישתה החולה את שיורי היין באותו גביע, וסיפר לי אז על מופת אחד מני רבות שעשה עם 'כוס של ברכה' של מלווה מלכה - שהיה יהודי באנטוורפן, שאישתו הפכה לשוטה רח"ל, ושלח רבינו שיתנו לה לשתות מ'כוס של ברכה' של סעודת מלווה מלכה, ובדרך נס חזרה פתאום לדעתה. בעלה היה באותה שעה באסיפה ציבורית, **ומרוב התפעלות מגודל הנס קראו לו באמצע האסיפה לבשר לו, שזוגתו התרפאה.**

סיפר ר' ישראל שטרן: "פעם אחת כשהייתי עם אבי ומורי בבאדגסטין, לקחתי מרבינו את ברכת הדרך, כי נחפזתי לנסוע לברית מילה שהתקיימה בארץ אחרת, ובדרך היו עיכובים גדולים וחששתי מאוד שנאחר את הנסיעה, והתקשרתי לרבינו וביקשתי את ברכתו, שלא אאחר את הנסיעה. ענה רבינו: "כשנסועים להכניס ילד לבריתו של אברהם אבינו, הם ממתנים". ואכן כדבריו כן היה, שהכרכרה המתנינה לי, עד שהגעתי, ורק אחר כך יצאה לדרך, **אף שכבר איחרתי יותר משעה, ואף שבדרך כלל אין ממתנים לנסועים המאחרים.**" (שיח ישראל)

עוד סיפר ר' יצחק טוביה וייס: מעשה באחד ממתפללי בית מדרשנו בלונדון בשם רבי מאיר רפאל שפרינגר ז"ל שהיה חולה מאוד בלב רח"ל, והחליטו הרופאים שצריכים לעשות ניתוח בליבו, ושאלתי עבורו את רבינו, האם לעשות הניתוח. והשיב לי שמעשה כזה בא לפני הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זצ"ל בנוגע למחלת הלב של התינוק, והשיב בלשון שאלה: "האם הם מבינים בלב יהודי?". וכמובן, אחרי תשובה כזאת מרבינו לא עשו את הניתוח, **וב"ה חי אותו יהודי עוד כחצי יובל שנים.**

הגאון הרב אברהם אביש (אבוש) מליסא ומפרנקפורט זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"נ (1689) לערך במזריטש (ליטא). בצעירותו לא נודע כבעל כשרון יוצא דופן, אולם הרבה בתחנון ותפילה, ונפתחו לו שערי תורה ומאז לא פסק מלשפוע דברי תורה. התפרסם כאיש מופת וקדוש עליון. כיהן כרב והרביץ תורה בקהילות שונות: וואין, ווישניץ, לוקאבי, יאנוב דליטא, מעזריטש, רוצוועל, קארוב. לאחר פטירת אחיו, ר' מרדכי, נקרא לכהן ברבנות בעיר ליסא שבפולין ושם שימש אב"ד בליסא. בשנת ה'תק"ט (1758) לאחר פטירת הגאון ר' יעקב יהושע פלק (בעל ה'פני יהושע') התבקש לבוא לפרנקפורט ושימש כראש בית הדין שם עד פטירתו.

גאון בנגלה ובנסתר. ענותן מופלא. עשה צדקה וגמל חסד עם כל הבאים אליו, בחסידות ובענווה לא הניח כמותו, וריפא בס"ד נפשות רבות חנים אין כסף. עשה צדקות רבות בישראל ופיזרן תמידין כסדרן לעניים ואביונים, לרחוקים וקרובים. ביתו היה פתוח לרווחה. הפריש חומש ממעותיו לצדקה, ופדה כל יום קודם סעודתו, את שווי הסעודה והיה נותן את המעות לעניים, אכל בצמצום רק לצורך קיום הגוף. **נגלה אליו אליהו זכור לטוב. בעל רוח-הקודש.** העביר על מידותיו מפנים משורת הדין.

גדולי עולם שיבחו את רבינו, ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון מברז'אן כתב: "הרב

המחבר היה אחד מגאוני הדור זה ערך ק"נ שנים, ושמו גדול בישראל". והגרש"ז מלובלין כתב: "הגאון הגדול המפורסם בתורתו וקדושתו וחסידותו, מזר דורו, מאור הגולה". והוסיף הגאון ר' חיים ברלין: "קודש הקדשים, שר התורה ואמון מוצנע". הגאון ר' ישראל יהושע טרונק מקוטנא, בעל "ישועות מלכו", כתב אודותיו: "הגאון החסיד האמיתי, איש אלקים קדוש יאמר לו...". נפטר בי"א תשרי ה'תקכ"ט (1768) ונקבר למחרת ביום שישי בפרנקפורט. חי כ-79 שנים. על כסאו ישב הגאון ר' פנחס הורביץ (בעל 'ההפלאה').

אביו: ר' צבי הירש (שימש כאב בית דין אלטשטאדט ומזריטש). סבא (מצד האב): ר' אלעזר. **אשתו:** נכדת רבו ה'בית שמואל'. **מרבותיו:** הגאון ר' שמואל פייביש (אב"ד שידלוב ופיורדא ובעל 'בית שמואל' לשו"ע אבן העזר), הגאון המקובל ר' נפתלי כ"ץ (בעל 'סמיכת חכמים' ורבה של פוזנא). **מספריו:** **ברכת אברהם** - על מסכת ברכות, עירובין, פסחים ומסכת ביצה, מגילת קהלת **ימחה אברהם** - על הגדה של פסח **עמק המלך** - על הרמב"ם

בכפר סמוך לעיר קאריב, התגורר יהודי בשם ר' אביש שעסק למחייתו בהפקת שמן מעצים. איש לא ידע כי מאחורי חזותו של יהודי פשוט מסתתר גאון ומקובל שיצק מים על ידי הגאון בעל ה'סמיכת חכמים'. פעם נקלע הרב מקאריב לכפר עם בני לווייתו וכששמע, שגר שם יהודי, נכנס לביתו. שאל את בעלת הבית: "היכן בעלך?". והיא השיבה: "מאכיל את הבהמות". אותו הלילה היה קר מאוד, והרב לא הבין, מי מאכיל את הבהמותיו זמן רב בכפור כזה. בסוף יצא החוצה ושמע מבית סמוך קול שני אנשים מתנצחים בלימוד. **קרב לחלון וראה את רבי אביש לבדו! הבין שאליהו הנביא מצוי אצלו...** רבינו הצטער, שהתגלה, אך הרב הבטיח שלא יגלה דבר.

לאחר שנים נפטר רבה של קארוב וטרם פטירתו ציווה לקחת לרב את רבי אביש מהכפר. באו לרבינו ושאלו אותו אם ירצה להיות רב. שאל אותם: "מה זה רב?". השיבו: "מורה בשאלות תערובת בשר וחלב, טריפות, טומאה". פנה לאשתו ואמר: "**שמעת? הם אומרים, שאסור לערב בשר וחלב**". האנשים נחרדו ושבו לעירם בפחי נפש. רבני העיר הסיקו, כי בוודאי רבינו מן הנסתרים וביקשו לקבלו לרב למרות הכל, אולם הצדיק סירב. יום אחד כשהגיע למכור שמן בשוק, ארבו לו והושיבוהו בכוח על כס הרבנות. בחלוף הזמן נוכחו, כי הרב מחבב מאוד מצוות כמו ברית מילה וסנדקאות ואף הבחינו בגילויי רוח הקודש המתרחשים במחיצתו. אז גזרו עליו להסיר את המסווה מעל פניו וגאונותו נודעה ברבים. רבינו התפרסם כאיש קדוש ונורא ואמר עליו הבעש"ט הקדוש, **שהינו בעל רוח הקודש ובקי במתיבתא דרקינא!** אחר רבנותו בקאריב, כיהן בראש קהילות רבות שהאחרונה בהן פראנקפורט דמיין, על שמה נחרט: 'רבי אביש'ל פרנקפורטר'.

במהדורה ישנה של ספרו מביא פשט בדברי תוספות מוקשה "מפי הרוג אחד"... מאחורי הפירוש מסתתר הסיפור הבא: איש נבער מתושבי פראנקפורט דמיין היה נהג להתייעץ עם רבינו על כל דבר. בדרכו פעם להציע את שאלותיו, **חלף בסבך יער ונרצח על קידוש ה' בידי שודדים.** עם פטירתו נעשה רעש בשמיים, ומלאכי מעלה ביקשו להכניסו לגן עדן. כנגדם התייצבו מלאכים רעים, שהזכירו את חייו הריקים. בסוף פסקו: "כיוון שהיה בא לשאול כל דבר את רבינו, ילך גם עכשיו לשאול, מה דינו". בחצי הלילה רבינו למד תורה. היהודי נכנס פנימה בלי לנקוש בדלת ואמר: 'רבי, נפטרתי מהעולם, ובב"ד של מעלה מבקשים לשמוע את דעת רבינו להיכן יוליוכנוני'. הקפיד רבינו על שמפריעו בדברי הבל באמצע הלימוד ושילחו. אך האיש בכה: 'רבי, נפטרתי מהעולם!'. אמר ר' אביש: "כרגע אני מתקשה בפשט דברי התוס'! אם כנים דבריך, הבא לי פירוש מעולם האמת". אחר שעה חזר האיש עם פשט! אז ידע רבי אביש, כי האיש מדבר אמת כי בחייו לא מהי ידע צורת אותו...

רבינו שמע פעם קול בכיו של יהודי, שאיבד אמתחת מעות, והיה הפסדו גדול מאד ולכן בכה מאין הפוגות. פנה אליו רבי אביש ושאל אותו על סימנים ברורים בצורת האמתחת ומספר המעות שהיו בה בדיוק רב. לאחר מכן פנה אל השוק ורכש אמתחת לפי סימניו של האיש ומילא בה כמספר המעות, שנקב המאבד, ובא אליו באמרו: "הא לך את כספך הנה מצאתים", ואורו עיני היהודי. לאחר מכן משסידר הלה את חפציו **מצא את אמתחתו והבין את העניין לאשורו, שאין כאן 'השבת אבידה', כי אם 'גמילות חסדים'**. תיכף פנה אל רבי אביש להשיב לו כספו ולשאלו מדוע עשה מעשה נאצל זה, ענהו הצדיק: "דע לך שבשעה שאין האדם ביישוב הדעת ומוחו כואב עליו הרי הוא כעיוור ואינו יכול לראות אף את המונח לנוכח עיניו. כך אתה ברוב יגונך וערפול המוחין על איבוד המעות, לא יתכן מציאות שבעולם שתמצא את שלך, לכן רכשתי עבורך מה שרכשתי ומילאתי במעות, לומר - הנה שלך לפניך, וכך שקטה רוחך ותמצא את שלך".

הרב אשר (אושר) פריינד זצ"ל - נולד בשנת ה'תע"ר (1910). משפחתו השתייכה ליישוב הישן בארץ ישראל, ובניה התפרנסו ממסחר במטבעות וזהב. מגיל צעיר סייע לעניים ולנדכאים. אנשים פנו אליו כדי לבקש את עצתו וברכתו. מבקשי פניו המתינו בחצרו שעות ארוכות במשך רוב שעות היממה. רבינו הושפע ממספר זרמי מחשבה, ביניהם הספר 'פרי הארץ' (לר' מנחם מנדל מוויטבסק), ומן הספר 'ישמח ישראל' (לאדמו"ר ר' ירחמיאל דנציגר מאלכסנדר). בנוסף הושפע חברו ר' גדליה קניג (מחסידות ברסלב).

תכלית האדם בעולם על פי השקפת הצדיק היא עבודת הבורא. לשם כך דרש מחסידיו לראות כל אירוע בחייהם, טוב או רע כעניין בעל טעם ומשמעות, וכמסר ישיר מאת הבורא כדי לכוון אותו אל "דבקות בורא". נהג לצאת עם חסידיו ל"התבודדות" ביום ובעיקר בלילה. חיזק, עודד ושמח אנשים שבורים ורצוצים וכו' באמונה בבורא העולם. ענוותן מופלא. בעל רוח-הקודש. השלים והשכין שלום בין זוגות שביקשו להתגרש. רבים פנו אליו וברכותיו עשו פרי.

בשנות השישים ייסד את מוסדות "יד עזרה" המסייעת למשפחות במצוקה בכל הארץ. מוסדות אלה כללו בית דפוס, כריכה ומטבח אשר העסיקו פגועי נפש לשם שילובם בחיי הקהילה. כמו כן, הוקמו בשליחותו מרפאות שיניים מוזלות, גני ילדים (בשיתוף עם מוסדות איתרי), חברת רכבי הסעות, מפעל לחלוקת סלי מזון לנזקקים (חלקם "עודפים" שנועדו להשמדה). הקים מספר בנייני מגורים בירושלים ואשדוד ומכר את הדירות במחיר זול. בנה אכסניה במירון ושיבה בשכונת 'ימין משה' בירושלים. הקים מספר בתי כנסת. בשליחותו הוקם לראשונה אולם שמחות שערך אירועים במחירי עלות בעיר בני ברק.

כאשר בנו של אחד ממכריו נטה מדרך הישר, תיקן לומר מייד אחר תפילת שחרית את הפרקים צ'ק"א בתהילים והוסיף, כי ראוי שאנשים, נשים וטף יאמרו בקביעות מזמורי תהילים אלה המצילים מהרחוב ומועילים לילדים טובים וכשרים. נפטר במוצאי יום הכיפורים, י"א תשרי ה'תשס"ד (2003). חי כ-93 שנים. ציונו בהר-המנוחות.

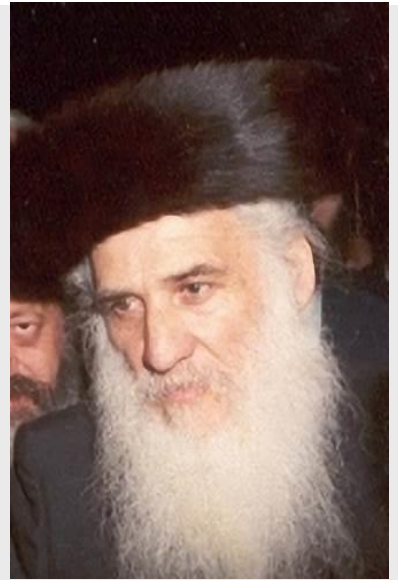
אביו: ר' אריה מרדכי (דור חמישי ל'יהודי הקדוש'). **אמו:** מרת לחיה רבקה דבורה (מצאצאות האדמו"ר רבי אהרון הגדול מקרלין). **אשתו:** מרת צביה (בתו של ר' אברהם שטרנברג מרבני צפת אשר מוצאם מקרלין וקוזניץ). **אחינו:** ר' דוד. **מצאצאיו:** ר' אברהם פריינד (בעלה של בלה פריינד, אשר נפטר בחיי אביו), מרת לאה קלירס (נישאה לר' שמואל קלירס), מרת חיה וסרמן (נישאה לדיין ר' אלימלך וסרמן), ומרת פנינה הרשטיק (נישאה לר' משה הרשטיק). **מתלמידיו:** ר' יצחק גינזבורג, ר' גדליה סגל, ר' יהודה פרוש, ר' שלמה מן, ר' ישראל חיים ווייס (האדמו"ר מספינקא-דונולו), ר' עקיבא רבינוביץ (האדמו"ר מפוריטוב) ור' אברהם יורוביץ (מנהיג קהילת "אוהל מנחם - וויטבסק"). **מכתביו:** יאמרי אשר - מכתבים יכתב העת חברותא - לקט.

על העובדה, כי על רבנו שרתה רוח-הקודש יעיד הסיפור המופלא הבא: מעשה בזוג שהתגררו בבריטניה. מדי פעם בפעם פרץ סכסוך ביניהם והבעל היה מרים את קולו על אשתו. מאחר ומעשה זה נשנה פעמים רבות החליטה האישה, שאין היא רוצה להמשיך ולחיות עם בעלה וביקשה להיפרד. כמוצא אחרון לפני הגט וכדי לנסות להציל את חיי המשפחה, סוכם בין הבעל והאשה לטוס לישראל ולספר לרבנו את המצב אליו נקלעו. הצדיק היה רגיש מאוד בכל מה שקשור לפירוק משפחות והוא איפשר לזוג לטטוח טענותיו ללא הגבלה של זמן.

בסופה של שיחת ארוכה בין השניים, אמר ר' אושר לבעל, שהוא אוסר עליו באיסור חמור מכאן ולהבא להרים קול על האשה, יהיה מה שיהיה. הבעל התחייב, שאכן כך ינהג והזוג חזר לביתו בלונדון, כשהשלום שוכן ביניהם.

עברו מספר חודשים ובעיצומו של ויכוח הבעל שכח את התחייבותו לר' אושר והחל צועק על אשתו בקול כבימים ימימה. בעוד הוא צועק מצלצל הטלפון. הבעל הרים את השפופרת בחמת זעם, ומה מאוד נדהם לשמוע מעברו השני של הקול את קולו של ר' אושר האומר לו: "הרי בשיחה בינינו הבטחת לי, שלא תצעק על אשתך". האיש ההמום התנצל ונשבע, כי מכאן ולהבא ישמור על הבטחתו בהקפדה רבה.

רוק אחד היה מתייצב חדשים לבקרים בפני ר' אושר ומבקש ברכה למציאת זיווג מתאים. הצדיק היה מברך אותו, והלה היה ממשיך בדרכו. ויהי היום ולרווק נמאס מהברכות והחליט לעשות מעשה. בעודו עומד ומבקש מהרב ברכה, והצדיק מברך, לכד האיש את צווארו של ר' אושר בשתי ידיו והחל חונק אותו. "האם אתה מבטיח לי שאתחתני?!", שאל, ועל אף מעשהו השיב ר' אושר בחיוב. "תגיד לי, אבל מתי?!" - "השנה" השיב הצדיק. כך גם היה, והאיש נישא באותה שנה.

הרב אברהם פרידמן זצ"ל המכונה רבי אברהם המלאך - נולד במזריטש בי"ב תשרי ה'תק"א (1741). הוריו היו חשוכי בנים, כשהיה המגיד בן ל"ו שנים הציעה רעייתו שיגרשה ע"מ שישא אשה שתזכהו בבנים. אולם הוא דחה את הצעתה. שמו של הבעש"ט הגיע עד למזריטש ור' דב החליט לנסוע למז'יבוז' אליו ואכן לאחר הברכה המיוחלת תוך פחות משנה התקיימה ברכתו ונולד רבינו. המגיד ממזריטש עם הימים הפך לגדול תלמידיו ולממשיך דרכו של הבעש"ט. בייחוד נמשך רבינו לתורת הסוד בה העמיק עד שהפך לבקי בה כבר בגיל צעיר מאוד. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. פרישותו מופלאה. מעט באכילתו. מפורסם בקדושתו ובצדקותו.**

בשנת ה'תקל"ג (1773) ציווה אביו לתלמידו רבי שניאור זלמן מלאדי (חב"ד) כי יפעל שלאחר פטירתו, בנו יחידו ימשיך את הנהגתו ואכן כך היה. זמן קצר ישב על כסאו עד שהתברר כי קדושתו ופרישותו מכל הוויות העולם הזה אינן מאפשרות לו להנהיג חצר חסידית ולכן בחר ועד הנהגה שיפיץ את אור החסידות בעולם כולו. לאחר מכן עבר רבינו להתגורר בעיירה פאסטוב שעל יד קייב וזכה לכינוי "המלאך" עקב קדושתו ופרישותו מהעולם במשך שנים בלא לראות פני איש והתדבקותו המוחלטת ברוחניות ועבודת ה' יתברך. וזאת למרות ההערצה הרבה אותה רחשו אליו כל צדיקי הדור סירב להתערב בהנהגה החסידית וחי עד לסוף ימיו בהתבודדות. נפטר בי"ב תשרי ה'תקל"ז (1777). חי 36 שנים בדיק. ציונו בעיירה פאסטוב.

אביו: הצדיק רבי דב בער (המגיד ממזריטש, מגדולי תלמידי הבעש"ט וממשיך דרכו). **אמו:** מרת קיילא. **נשותיו:** מרת גיטל (זיווג שני - בת ר' משולם פייבוש הורוביץ מקרמניץ מ"ס 'משנת חכמים' על המשניות). **בניו (מזיווג שני):** ר' שלום שכנא מפראהביטש (רבי שלום הגדול, אבי ר' ישראל מרוז'ין) ור' ישראל חיים מלודמיר (חתן רבי שלמה מקרלין ובזיווג שני חתן רבי גדליה מליניץ). **בתו (מזיווג שני):** בלומא רבינוביץ'. **סבא:** ר' אברהם (מצד אביו) ור' שלום שכנא (מצד אמו). **חברותא:** ר' שניאור זלמן מלאדי (חלוקת הלימוד ביניהם הייתה - שלש שעות ביום היה ר' שניאור מלמד את ר' אברהם בתורת הנגלה ושלוש שעות היה ר' אברהם מלמד את ר' שניאור בתורת הנסתר. ר' שניאור העיד כי כשהיו מתקרבות לקיצן שלש שעות הלימוד בהן למד מפי ר' אברהם היה נוהג להזיז לאחור את מחוגי השעון על מנת להאריך את זמן לימודו). **מספריו:** יחסד לאברהם

אחד מחסידי הרבי, גביר עשיר, ראה כי לפתע מסחרו לרדת ולהחסיר ללא סיבה הנראית לעין, דווקא בעת שהעסקים שגשגו והניבו פירות, הפדיון פחת והלך, וסך ההוצאות גדל מההכנסות. הוא בדק את ספרי חשבונותיו, הכל נראה תקין. הוא הגיע לגירעונות כבדים, ועמד על סף 'פשיטת רגל'. הוא נסע לרבינו ושטח את מועקתו הגדולה על מצבו הכלכלי. רבינוענה לו לפליאתו: "גש לביתך והכן סעודה טובה כיד המלך, אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך". יצא האיש מהחדר נבוך ומבולבל, אולם ניגש לקיים את הפקודה ככתבה וכלשונה! הכין 'סעודה' עם יינות טובים ומשקאות חריפים ומשובחים, והזמין את משפחתו וידידיו לארוחת ערב חברתית.

בתום המשתה היה הסוחר עייף ושתי כהוגן, ועד מהרה נרדם על הספה שבחדר האורחים. לאחר זמן מה התעורר, הציץ בשעונו וראה, שהשעה מאוחרת מאוד. רעש מחדר העסקים הגיע לאוזניו. הוא קם הלך לחדר העסקאות ועיניו חשכו! מול עיניו הנדהמות הוא גילה את **מנהל החשבונות האישי שלו**, כשגבו מופנה אליו וראשו תקוע עמוק בתוך הכספת הסודית החבויה בעמקי הקיר העבה, שחוץ משניהם אף אחד בעולם לא ידע על קיומה, **ואותו עובד מרוקן שטרות רבים היישר לתוך תיקו הפרטי!** היה זה יועצו האישי הסודי ביותר, שנתן בו תמיד אמון מלא ומוחלט. כנראה, היה סמוך ובטוח, שהגביר בשכרותו יישן עוד זמן רב.

בבת אחת קלט כעת העשיר את 'סוד' כישלונות מסחרו בתקופה האחרונה... העסקים הניבו רווח גדול אלא שיד נעלמת פשוט מרוקנת את הקופה... "גנב!", שאג הסוחר בקול גדול. מנהל החשבונות הסתובב בבהלה וראה את אדונו בפתח החדר. עתה הובנה במלואה תשובת הרבי. החל מנהל החשבונות בוכה ומיילל: "סלח נא לי! לא עמדתי בפיתוי! אני רוקנתי את הקופה בחודשים האחרונים! **אחזיר לך את כל הכספים במלואם עד פרוטה אחרונה, רק אל תסגירני למשטרה!** הרי יודע אתה, שבעל משפחה אני, בעיות רבות תקפוני בתקופה האחרונה בביתי, ומרוב צער הידרדרתי עד שפל המדרגה של 'גנב' נבזה".

"קום על רגליך!", פקד הגביר. "החזר את הגנבה וסע הישר לרבי המלאך הקדוש!". מנהל החשבונות החזיר את הגזלה ונסע לרבי, שם גולל את צרתו הגדולה, "בתי הגדולה הגיעה זה עידן לפרקה, וכבר שנים יושבת וממתניה, הצעות רבות וטובות כולם נכשלו". הרבי ענה: "גש אל 'ההקדש' שבעירך, עבור העניים והקבצנים המתאספים לסעוד את ליבם מתרומת שיירי מאכל בני העיר, תשנה את לבושך ומראה פניך כדי שלא יכירוך, **ותסעד עמהם את סעודתך, מפתים תאכל ואת מימם תשתה, כשווה בין שווים, וה' יאה בעזרך!**".

על אף תמיהתו הרבה, מאחר שכבר הספיק לשמוע מהסוחר כיצד סיבב אליו הרבי את ישועתו דרך סעודה, הבין, שעליו לקיים את ההוראה במלואה. הוא חזר לעירו, לבש בגדים קרועים ובלואים והתיישב באחת מפינות ההקדש. עד מהרה נטפל אליו אחד מהוותיקים שבקבצנים, שבראותו עני 'חדש' ניגש לשוחח עמו. תוך כדי שיחתם בענייני קיבוץ נדבות - אמר: "ישנם אנשים אמידים, אולם אינם מוציאים פרוטה אחת לצדקה". **ביניהם מנה את שמו של מנהל החשבונות.** "ניסו רבות לעוררו, אך משנוכחנו בקמצנותו - החלטנו ללמדו לקח. למנהל זה בת בוגרת בשידוכים, כל הצעת שידוך שנודעת לנו - יוצאים אנו מיד לרוץ ולספר על קמצנותו ודואגים 'להרוס' את ההצעה, ועד היום יושבת בביתה, שתשב עד שתלבין ראשה!". עתה הבין את העניין. הוא שב לביתו ועל אתר החל לפזר לצדקה ביד רחבה, כל עני שנכנס לביתו יצא עם מתת יד הגונה. העניים חדלו ממנהגם הרע בראותם, כי התהפך, ובתוך זמן קצר נמצא חתן הגון לבתו, והשמחה חזרה לביתה.

הגאון הרב שלום סאפרין מקאמרנא זצ"ל בעל ה'מעשה שלום'- נולד ב-כ"ד תמוז ה'תרע"ו (1916) בעיר בוריסלוב שבגליציה. נקרא שמו בישראל שלום ע"ש סבו מצד אימו (הרה"ק השר שלום מבעלזא זע"א). דור רביעי לאדמו"ר הראשון לבית קאמרנא, הרה"ק המקובל רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל זע"א (בעל 'היכל הברכה'- העיד על עצמו שבהיותו כבר כבן שנתיים עד חמש השיג מראות נפלאים ואף את רוח-הקודש). למד בישיבת צהלים בעיר הונגריה וכן למד בישיבת ראחוב וביחוד בישיבת מונקאטש. בניסי ניסים ניצל מהשואה כשברגע האחרון עלה על ספינת מעפילים שהפליגה מרומניה לארץ ישראל כשהוא מקיים במסירות נפש עילאית את המצוות בספינה.

כשהגיע לארץ נלקח למחנה מעצר בעתלית. שם הכשיר את מטבח המחנה וניהל בית כנסת ואורח חיים לאנשים החרדים שרצו להרגיש טעם שבת וחג. אחרי ששוחרר מהמחנה בחר לגור בשכונת 'שערי חסד' בירושלים והחל לשמש לרבה של בית הכנסת 'קהל חסידים'. היה בידידות עם שאר רבני השכונה, ביניהם הגאון ר' דוב בעריש וינפעלד (הגאון מטשעבין), הגאון ר' שלמה זלמן אוירבך וכו'. נפטר ב-י"ג תשרי ה'תשנ"ח (1997). חי כ-81 שנים. ציונו בחלקת הרבנים בהר המנוחות בירושלים. על שמו הוקם המוסדות התורניים 'עטרת שלום' בתי מדרש וישיבות וכוללים, הוצאת ספרים וכן הוצאת עלון שבועי תורני בשם 'עטרת שלום' ועוד.

סבא (מצד אביו): הגאון ר' אברהם מרדכי מקאמרנא (בעל ה'מדרכי אברהם'). **סבא (מצד אימו):** הגאון רבי יצחק פלאם זצ"ל (רב ואב"ד בעיר קראטשין ולבוב). **אביו:** הגאון ר' חיים יעקב מקאמרנא (בעל ה'פרי חיים'). **אמו:** הרבנית מרת חיה. **נשותיו:** הרבנית מרת ציפורה יוטא (בזיווג ראשון- בת של הגאון רבי בן ציון וויס אב"ד העיר ראסוויגף. נפטרה ממחלה יחד עם בנה הקטן אהרון), הרבנית מרת גאלדא לאה (בזיווג שני- בת הגאון המפורסם רבי ישראל יצחק רייזמן חבר הבד"ץ העדה החרדית בירושלים). **ילדיו:** האדמו"ר המקובל רבי נתנאל סאפרין שליט"א, ר' אברהם מרדכי מירושלים ור' אליעזר צבי מבית שמש ובתו מרת חווה סימא ע"ה (נישאה לר' יששכר שטוקהמר).

מרבותיו: הגאון ר' לוי יצחק גרינוואלד, הגאון ר' שלמה זלמן פרידמן, הגאון ר' חיים אלעזר שפירא (בעל ה'מנחת אלעזר'), הגאון ר' ישראל הגר מויז'ניץ (בעל ה'אהבת ישראל') והגאון ר' אהרן רוקח מבעלזא. **מתלמידיו:** ר' אברהם צבי בק (רבה של מלברוק). **מספריו:** ימעשה שלום- על התורה ינפש שלום- על תהילים ינשמת שלום- על פרקי אבות.

כאשר רבינו עלה על ספינת מעפילים שהפליגה מרומניה לארץ ישראל, הוברר לו כי אחיו, ר' מנחם מאניש יושב בכלא על עוון ריגול, מיד עשה את כל המאמצים לשחררו למרות שידע כי הוא עומד להפסיד את ההפלגה ולמעשה הצלת חייו תלויה בספינה זו. בסיכומו של עניין בחסדי שמים הצליח גם לשחרר את אחיו בערבות מתאימה וגם להספיק את הספינה שבזכותה הגיע לארץ ישראל וכך ניצל מהשואה האיזמה ברגע האחרון.

בזמן ההפלגה רבינו מסר את נפשו על המצוות ובכללם גם על נטילת ידיים ולכן בחר לישון על הדרגש הנמוך על יד הרצפה שישן קרוב לדוד המים שעל הספינה, וכן בימי החנוכה הדליק נרות חנוכה על הספינה מהשמן ששמר מהמנה היומית הקצובה לאוכל.

רבינו אמר שמי שיעזור לו לחתן את בנו הגדול יבטיח לו כל מה שצריך. אחד העשירים הגדולים בלונדון אמר לו שהוא מוכן לשלם את הוצאות החתונה, אבל בתנאי- יש לו משפט עם גוי ולמרות שהוא יודע שהוא זכאי חושש הוא מתוצאות המשפט שכן השופט שעתידי לדון בענייניו ידוע בתור אנטישמי ובוודאי יפסוק לרעתו. ולכן הוא רוצה שהצדיק יבטיח לו כי יצא זכאי. אמר לו רבינו: "אל תדאג, יהיה בסדר". ביום המשפט בבוקר שמעו בחדשות כי השופט האנטישמי הלך לישון במיטתו ולא קם בבוקר. לפיכך נקבע כי שופט אחר יפסוק בעניינו והוא זיכה את העשיר כדברי רבינו.

רבינו נהג לקום בכל יום לפנות בוקר בשעה שלוש לפנות בוקר כדי לעשות תיקון חצות וללכת לבית הכנסת להגיד שיעור במשניות ולהתפלל כותיקין ואחר התפילה היה אומר בנוסף גם שיעור בהלכה. כשהיה צעיר לימים והיו לו ילדים קטנים בבית, חשש רבינו, שאם יקום לפנות בוקר בבית, ילדיו יתעוררו משנתם ויהיה גזל שינה וכן יפריע לרעייתו, ולכן בחר לישון בחצר שהיה לו לפני הבית. רבינו ישן על ספסל שהיה ברוחב שלושים ס"מ בלבד וכך נהג גם בימי החורף הקרים לישון על הספסל, וכך העביר את שעות השינה הקצרים שלו.

נהג לשים הסכך על הסוכה שלו אפילו שהיה זקן והיה לו קשה לעלות על הסולם. מספר שנים לפני שנפטר עלה על הסולם ונפל ושבר את רגלו. שנה לאחר מכן חשבו התלמידים כי בוודאי השנה לא יטריח לשים הסכך בעצמו אחרי מה שקרה שנה קודמת אלא יבקש מאחד הבחורים עזרה. אולם להפתעתם המרובה ראו ערב החג כי רבינו לקח את הסולם ועלה את שלביו והניח את הסכך כדי לקיים את המצווה בעצמו ובהידור.

אחד מחסידי רבינו היה לו בן שחלה במחלה קשה ל"ע והרופאים לא נתנו שום סיכוי לבן שיברא. בצר לו פניו לרבינו שאמר לו לעשות פדיון על ידי שהאבא של הבן יעניק לו את הבן מתנה, וכך הוא יהיה בנו של הרב, והרי על הבן שלו לא גזרו בשמים שיהיה חולה במחלה. וכך עשו מעמד נתינת מתנה של הילד חולה לצדיק, והילד הבריא נגד כל התחזיות, וכל השנים הרבי החזיק את עצמו כאבא של הבן ואף הטריח לנסוע עד לאמריקה בשביל להשתתף בחתונה של הילד.

הרב עקיבא איגר זצ"ל

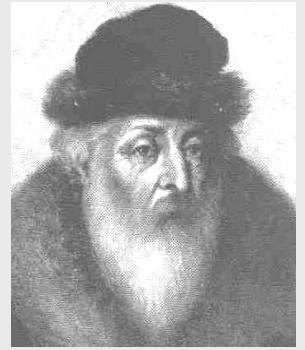
הגאון ר' עקיבא (גינז) איגר זצ"ל- נולד ב-א' חשוון בשנת ה'תקכ"ב (1761) בפרשבורג שבהונגריה. את שם המשפחה איגר קיבל מאמו (אביה הוא ר' עקיבא איגר מהלברשטט מחבר 'משנת רבי עקיבא' נחשב לאחד מגדולי רבני גרמניה). למד אצל דודו בברסלוי. בהיותו כבן 13 שנים בלבד חיבר ספר על מסכת חולין ובגיל 15 הרצה בפני תלמידים. לאחר נישואיו ישב על שולחן חותנו במשך שנים. בשנת ה'תקנ"ג (1790) חותנו התרושש ורבינו התמנה לרב במרקיש פרידלאנד ובה הקים ישיבה. בשנת ה'תקע"ד (1814) התמנה כרבה של העיר פוזנא ועמד בראשה במשך 23 שנים. **גאון אדיר, חריף. בנוסף על בקיאותו הגדולה בכל חדרי התורה, היה עניו מאוד, רודף חסד. גומל חסדים.** נלחם ברפורמים ובמשכילים. כהוכחה לענוותנותו ביקש שיכתבו על מצבתו: **"פה נטמן ר' עקיבא איגר עבד לעבדי ה'.** נפטר בעיר פוזנא י"ג תשרי בשנת ה'תקצ"ח (1837). חי כ-76 שנים. ציונו בפוזנא.

סבא (מצד אביו): ר' שמואל. **אביו:** ר' משה. **נשותיו:** בת הסוחר ר' יצחק מרגליות (בזיווג ראשון). **מרבותיו:** דודו, ר' וואלף איגר בברסלוי. **מתלמידיו:** ר' צבי הירש קלישר, ר' אליהו גוטמכר, ר' יוסף זונדל מסלנט. **ילדיו (מזיווג ראשון):** ר' אברהם מראוויטש (עסק רבות בעריכת ספרי אביו וסידורם לדפוס), ר' שלמה (רבה של קאליש ופוזנא, ואביו של רבי יהודה לייב איגר מלובלין ובעל גליון מהרש"א על הש"ס), מרת שיינדל (נישאה לר' דוידזון ברמברג), מרת שרל (נישאה לר' אברהם משה קאלישר ובזיווג שני לר' משה סופר- החת"ם סופר), מרת ציפורה (נפטרה בצעירותה). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' משה מווארשא, ר' בנימין וואלף (מיוהניסבורג וברלין), ר' יהושע פיבלמאן, ר' יצחק לייב מלאמזא, ר' שמואל ממינסק, ר' שמחה בונם מברדיטשוב, ר' דוד מברסלוא, מרת ראשיד (נישאה לר' וואלף שיף מוואלשטיין), מרת בפיידכא (נישאה לר' פישל גראדשטיין מלובלין), מרת גיטל (נישאה לר' שמואל קארנפלד מבראד), מרת רבקה (נישאה לר' חיים שמואל בירנבוים מפוזנא), מרת בילא (נישאה לר' מאיר לייב ראזאניס מבראד), מרת הדסה (נפטרה בצעירותה), מרת יוטא (נישאה לר' שמעון ברלינר מקוטשאן). **מספריו:** גיליון הש"ס • הגהות רע"א • גיליון הירושלמי • גיליון הרמב"ם • דרוש וחיידוש • חיידושי רעק"א • כתב וחותר • משנת רבינו עקיבא איגר • קושיות עצומות • אותיות דרבי עקיבא איגר • פותח שערים • תורת רבינו עקיבא איגר • יתשובות רבי עקיבא איגר • שו"ת רבי עקיבא איגר • פסקים ותקנות • משפטי רבי עקיבא איגר • אגרות סופרים • אגרות רבי עקיבא איגר • יגנזי רבי עקיבא איגר • רבי עקיבא אצל אגדה • חיידושי רבי עקיבא איגר השלם • אורה ושמחה.

רבינו בבחרותו, נודע שמו לתהילה כעילוי חריף ובקי בכל חדרי תורה. בגיל 14, כבר בא בבית האירוסין עם בתו של עשיר אחד, שחשק בו לחתן, בשל למדנותו הגדולה. בתקופת האירוסין, הזמינו העשיר לעירו, להתפאר בו בפני למדני המקום. מיד כשהגיע, הקיפוהו בקושיות מסובכות- לעמוד על ידיעותיו ולמדנותו, והוא כאילם לא פצה פיו. השתאו הלומדים: **"הזה החתן המהולל שכה שיבחוהו? הארי נעשה שועל"**. התאכזב החותן העשיר אף ספג שניות לעג, וכבר חשב לנתק את הקשר! ביקשו החתן: "ימתין כבודו יומיים נוספים, ואז יחליט". כעבור יומיים נכנס החתן לבית המדרש וחשף את חילו לאורייתא. ענה על כל השאלות ופתר את כל הספיקות, הוכיח את גאונותו, חריפותו ובקיאותו והכל נדהמו מגדלותו. "מדוע המתנת יומיים?", התפלא החותן. השיב החתן: **"בימים הקודמים היה פה חתן נוסף, מוכשר מאוד, שרצה חותנו להתפאר בו, והוא אכן זכה להערכה רבה. אך אם אני הייתי עונה, הייתי מאפיל על גאונותו ועל ההתפעלות ממנו, והיה נגרם צער לחתן ולחותן גם יחד. לכן העדפתי לשים עצמי כעם הארץ, עד שהחתן יצא מהעיר"**.

רבינו נהג לקיים מצוות ביקור-חולים אצל כל חולי העיר פוזנא. פעם הגיע לביקור אצל חולה שחלה במחלה נדירה, שלא היה לה תרופה. באותו רגע עבר רופאו של המלך. רבינו מיהר לשגר שליח לרופא, שיעלה ויבדוק את החולה. כשהגיע וראה שמדובר במחלה שאין לה תרופה, שאל את רבינו: "מדוע הזעקת אותי לבוא, הרי אתה יודע שאי אפשר לרפא את מי שחלה בחולי זה?!". השיבו הגאון: "ואם המלך היה נתקף במחלה זו, וכי גם אז היית אומר שאין תרופה למחלה וממשיך בדרךך?". מזכר הרופא ואמר: "לפני מספר שנים חלה המלך במחלה זו, וגם אז אמרתי שאין לה תרופה, אולם ציינתי שבעצם קיימת תרופה אחת, אבל אין אפשרות להגיע אליה. המלך התעניין בפרטי הדברים, ואמרתי לו שכדי להשיג את התרופה צריך ללכוד ציפור נדירה המצויה במדבר, הרחק הרחק מעיר המלוכה, ולהאכילו מבשרה, ואז יתרפא. המלך שיגר גדודים של חיילים למדבר ההוא, כדי שילכדו את הציפור. ואכן, לאחר מאמצים מרובים עד מאוד, הצליחו החיילים במשימתם ותפסו את הציפור, הביאוה למלך, שאכל ממנה והתרפא."

"כל זה כאשר מדובר במלך, אבל כאן מדובר באדם פשוט, ומהיכן ישיג את האמצעים ללכידת הציפור?". רבינו התפלל: **"ה' אלוקי ישראל, בני ישראל הם בניך, ועכשיו זקוק אחד מהם לציפור הזו. האם לא תשלח לנו אותה?"**. לא חלפו כמה דקות, והנה, מתדפקת ציפור על חלון הבית. רבינו ציווה ללוכדה, והורה להשאיר בידיו את הכנפיים, ואת השאל לבשל ולהאכיל את החולה. כך עשו, והחולה התרפא. כעבור זמן-מה עבר שוב רופא המלך בעיר, ורבינו הודיע שלא היה צריך לנדוד למדבר כדי ללכוד את הציפור הנדירה היא. הרופא השיב: **"לא ייתכן. ציפור כזו מצויה רק במדבר ההוא, ובוודאי לא בעיר גדולה כמו פוזנא"**. אז שיגר לו ר' עקיבא כראיה את כנפי הציפור שהותיר אצלו. **הרופא התפעל מאוד מכך, ואמר שדבר כזה יכול לעשות רק הרב היהודי.** הדברים התפרסמו בחוצות עיר, וגדול היה באותה שעה כבודו של הקב"ה בעיני הבריות.

הגאון ר' עקיבא (גינז) איגר זצ"ל- נולד ב-א' חשוון בשנת ה'תקכ"ב (1761) בפרשבורג שבהונגריה. את שם המשפחה איגר קיבל מאמו (אביה הוא ר' עקיבא איגר מהלברשטט מחבר 'משנת רבי עקיבא' נחשב לאחד מגדולי רבני גרמניה). למד אצל דודו בברסלוי. בהיותו כבן 13 שנים בלבד חיבר ספר על מסכת חולין ובגיל 15 הרצה בפני תלמידים. לאחר נישואיו ישב על שולחן חותנו במשך שנים. בשנת ה'תקנ"ג (1790) חותנו התרושש ורבינו התמנה לרב במרקיש פרידלאנד ובה הקים ישיבה. בשנת ה'תקע"ד (1814) התמנה כרבה של העיר פוזנא ועמד בראשה במשך 23 שנים. גאון אדיר, חריף. בנוסף על בקיאותו הגדולה בכל חדרי התורה, היה עניו מאוד, רודף חסד. גומל חסדים. נלחם ברפורמים ובמשכילים. כהוכחה לענוותנותו ביקש שיכתבו על מצבתו: "פה נטמן ר' עקיבא איגר עבד לעבדי ה'. נפטר בעיר פוזנא י"ג תשרי בשנת ה'תקצ"ח (1837). חי כ-76 שנים. ציונו בפוזנא.

סבא (מצד אביו): ר' שמואל. **אביו:** ר' משה. **נשותיו:** בת הסוחר ר' יצחק מרגליות (בזיווג ראשון). **מרבותיו:** דודו, ר' וואלף איגר בברסלוי. **מתלמידיו:** ר' צבי הירש קלישר, ר' אליהו גוטמכר, ר' יוסף זונדל מסלנט. **ילדיו (מזיווג ראשון):** ר' אברהם מראוויטש (עסק רבות בעריכת ספרי אביו וסידורם לדפוס), ר' שלמה (רבה של קאליש ופוזנא, ואביו של רבי יהודה לייב איגר מלובלין ובעל גליון מהרש"א על הש"ס), מרת שיינדל (נישאה לר' דוידזון ברמברג), מרת שרל (נישאה לר' אברהם משה קאלישר ובזיווג שני לר' משה סופר- החת"ם סופר), מרת ציפורה (נפטרה בצעירותה). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' משה מווארשא, ר' בנימין וואלף (מזיהניסבורג וברלין), ר' יהושע פיבלמאן, ר' יצחק לייב מלאמזא, ר' שמואל ממינסק, ר' שמחה בונם מברדיטשוב, ר' דוד מברסלוא, מרת ראשיד (נישאה לר' וואלף שיף מוואלשטיין), מרת בפיידכא (נישאה לר' פישל גראדשטיין מלובלין), מרת גיטל (נישאה לר' שמואל קארנפלד מבראד), מרת רבקה (נישאה לר' חיים שמואל בירנבוים מפוזנא), מרת ביילא (נישאה לר' מאיר לייב ראזאניס מבראד), מרת הדסה (נפטרה בצעירותה), מרת יוטא (נישאה לר' שמעון ברלינר מקוטשאן). **מספריו:** גיליון הש"ס • הגהות רע"א • גיליון הירושלמי • גיליון הרמב"ם • דרוש וחיידוש • חידושי רעק"א • כתב וחותם • משנת רבינו עקיבא איגר • יקושיות עצומות • אותיות דרבי עקיבא איגר • פותח שערים • תורת רבינו עקיבא איגר • תשובות רבי עקיבא איגר • שו"ת רבי עקיבא איגר • פסקים ותקנות • משפטי רבי עקיבא איגר • אגרות סופרים • אגרות רבי עקיבא איגר • גנזי רבי עקיבא איגר • רבי עקיבא אצל אגדה • חידושי רבי עקיבא איגר השלם • אורה ושמחה.

עקיבא איגר זצ"ל

רבינו ניצל כל רגע ללימודו. אולם למען הפרט עסק אף שעות ארוכות. יום אחד ניגש אליו בחור ושאל: "כשנכנס לברית, מוהל העיירה היה אז חדש, כשמהל אותו פגע בו יתר על המידה. ולא ברור כי יכול להביא ילדים, האם מותר לו להינשא?" הרב שאל מספר שאלות ולבסוף אמר לו: "תקרא למוהל. אני רוצה לשאול אותו מספר שאלות". הבחור ניגש למוהל. כאשר חזר לרב, פניו חווור ואמר: "אין לי מזל, המוהל יושב שבעה". הרב התבונן בפני הבחור ושאל: "היכן הוא יושב?" והבחור ענה: "בסוף העיירה, מרחק מספר שעות". הרב הזמין עגלה ונסע למוהל. המוהל בראותו את רבינו, קם מלא קומתו והרב לאחר דקות מספר החל להכנס לעובי הקורה ולשאול לגבי אותה הברית. והמוהל השיב לשאלות הרב.

לאחר מכן, הרב נסע לביתו. אולם הבחור כבר שב לביתו. הרב הצטער שלא ביקש מהבחור להשאר ושאל את אשתו: "את יודעת היכן מתגורר הבחור?" - "לא, אבל לבטח הוא ישוב מחר כדי לדעת את התשובה". הרב לא המתין, וחקר עד שנודע לו מהי הכתובת. מיד ניגש לבית הבחור, ונקש בדלת. השעה היתה מאוחרת מאוד. הבחור, שפתח את הדלת הופתע מאוד לראות את הרב. והרב אמר: "יש לי בשורה טובה, אתה יכול להתחתן". ובירך את הבחור בברכות רבות. הבחור פנה לרב בתהיה: "מדוע כבודו הטריח את עצמו באמצע הלילה? הרי מחר הייתי שואל את הרב". ואז הרב שאל: "האם הטרדת את מנוחתך?". והבחור ענה: "לא יכולתי לעצום עין, לא ידעתי מה הרב ישיב לי". ואז הרב ענה: "אומנם יכולתי בפרק זמן זה ללמוד עוד תורה ולחדש חידושים, אולם לא יכולתי לעשות זאת בידיעה שיש מישהו שממתין לתשובתי ולעזרתי!"

מובא בעליו לשבח' שפעם נסע רבינו כל הלילה לעיר אחת. באותו לילה ירד גשם רב והתקלקלו הדרכים. משרתו הרגיש שהעגלה נוטה לשקוע לצד הדרך. לא היתה ברירה והוא ירד מהעגלה, ותמך בה מהצד. כך צעד המשרת כברת דרך ארוכה ברגל, כשכולו בתוך המים והבוץ. כאשר חלפה הסכנה, והמשרת חזר לעגלה, הודה לו הרב ואמר: "מן הסתם הגרביים שלך התרטבו, הנה לך גרביים יבשות להחלפה" והושיט לו גרביים יבשות. "אדוני החיה את נפש עבדו", אמר המשרת לגאון, ולבש את הגרביים היבשות. במהלך הדרך התפלא המשרת מהיכן השיג הרב גרביים יבשות, שהרי הבגדים שנטל הגאון מביתו, לפני היציאה לדרך, היו במזווה, והמפתח של המזווה בכיסו. בבוקר, כאשר ירד רבינו מהעגלה, נדהם להווכח שרגליו של רבינו יחפות. אז הבין כי בעודו הולך בצידי העגלה, פשט רבינו את הגרביים מרגליו, בהבינו שכאשר יישב לעגלה תהינה הגרביים שלו רטובות עד לשד עצמותיו, ומסרם לו.

מסופר ב'מורשת אבות' כי רבינו וידידו ר' יעקב לוברבוים רבה של ליסא באו לוורשה לכנס גדול של רבנים. יצאו יהודי וורשה לשער העיר לקבל את שני גדולי הדור. בכבוד הובילום במרכבה הדורה רתומה לשני סוסים, והכניסום לעיר בקול תרועת המון חוגג. **מרוב התלהבות התירו את הסוסים מהמרכבה, רתמו עצמם במקום הסוסים והסיעו את המרכבה.** כשהרגיש רבינו בדבר, אמר: "למי כל הכבוד הזה, אם לא לר' יעקב מליסא?" ירד מהמרכבה ונבלע בין ההמון ומרוב צפיפות לא הכירו בו, והוא הצטרף להסיע את המרכבה. ר' יעקב אמר בלבו: "למי כל הכבוד הגדול אם לא לר' עקיבא גאון הדור?" ירד גם הוא מהמרכבה. כך הסיעו והסיעו עד שהרגישו שהיא ריקה מאדם.

האדמו"ר הרב שלום שכנא פרידמן מפרהוביטש זצ"ל הידוע בכינויו 'רבי שלום הגדול' - נולד בשנת ה'תקכ"ט (1769) במזריטש שבאוקראינה. נקרא על שם אבי סבתו ר' שלום שכנא מטורטשין. בהיותו כבן שמונה שנים נפטר אביו. רבינו ואחיו הגדול ר' ישראל חיים מלאדמיר נשלחו על ידי אימם, שבחרה שלא להינשא בשנית לאחר פטירת בעלה הקדוש, לביתו של ידידו של בעלה ותלמידו של חמיה ר' שלמה מקרלין, על מנת שיגדלם ויחנכם בדרכי התורה והחסידות, בראותה בו המוכשר ביותר מבין ידידי בעלה למלאכה זו (היא עצמה עלתה לארץ וחייה שם בהסתר).

לאחר שעבר חמיו, ר' מנחם נחום לכהן כמגיד בעיר צ'רנוביל, רבינו מונה לשמש כאדמו"ר בפרהוביטש. גדלותו העצומה הביאה אליו תלמידים מכל רחבי אוקראינה. גדולי דורו התייחסו אליו בהערכה רבה. תלמידו ר' נחמן מברסלב התבטא לאחר פטירתו: "בפראהביטש היה אור גדול שכבה והותיר אחריו חשיכה עצומה". גיסו ר' ישראל מבאפאליא מתארו: "צדיק יסוד עולם, אדוני מורי ורבי גיסי". בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר בערב חג סוכות י"ג בתשרי ה'תקס"ג (1802). חי כ-33 שנים. ציונו בפרהוביטש. בנו, ר' אברהם המשיך את מקומו.

סבא (מצד אביו): ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **סבא (מצד אמו):** ר' משולם פייבוש מקרמניץ (בעל 'משנת חכמים'). **אביו:** ר' אברהם המלאך. **אימו:** מרת גיטל. **אישתו:** מרת חווה (נכדת ר' מנחם נחום מצ'רנוביל בעל ה'מאור עיניים', בת בתו מלכה, אשת ר' אברהם מקאריסצ'וב). **מרבתינו:** ר' גדליה מליניץ (מתלמידי הבעש"ט הקדוש). **מתלמידינו:** ר' נתן מברסלב, ר' ישראל מבאפאליא, ר' אריה לייב מבנדר (אחיו של רבי משה צבי מסאווראן). **ילדיו:** האדמו"ר ר' אברהם מפרהוביטש (ממשיך דרכו של רבינו בהיותו כבן שבע-עשרה), האדמו"ר ר' ישראל מרוז'ין מייסד שושלת רוז'ין (ממנה הסתעפו

שושלות: חסידות סדיגורא, בויאן, בוהוש, וסלוי וקופיטשניץ). מרת חנה איטה (נישאה לר' יצחק מגארנוב בן ר' מרדכי מקרמניץ). דב בער (נפטר בצעירותו בחיי אביו. היה מאורס לבתו של ר' לוי יצחק מבראדיטשוב). **מספריו:** **יעטרת תפארת ישראל** - נכתב ע"י גיסו. וכן הובאו מדבריו בספרים **משמיע שלום ידרכי שלום נר ישראל**.

רבינו בחר לו דרך נסתרה שלא מצאה חן בעיני החסידים של הרה"ק רבי נחום מצ'רנוביל, וביקשו מרבים שיגיד לו על ההתנהגות כזה, ודיבר עמו ואמר לו משל על דרכו, וכאשר שמע הרה"ק רבי נחום את דבריו ראה אשר **"על דרכי נגה אור"** ואמר לו: "עתה לך בני כאשר אתה רוצה ותתנהג באשר תחפוץ", ופסק מלאמר לו מאומה. דרכו של הרה"ק רבי נחום היה להתפלל כותיקין וללמוד אח"כ כל היום, ואילו חתן בתו (רבינו) התפלל רק בשעה תשע ולא ראו אותו לומד.

ביקשו החסידים של הרה"ק רבי נחום מצ'רנוביל שידבר עם חתנו על כך, עד שביום אחד בבוקר אמר רבי נחום שילך לדבר עימו, ונכנס לביתו והרה"ק רבי שלום היה עדיין ישן, וכאשר פתח דלת חדרו נשאר עומד על מפתן הדלת ולא נכנס, ושאלו אותו החסידים למה לא נכנס, והשיב להם: **"ראיתי את הבעש"ט הק' עומד אצלו מצד אחד והמגיד הק' ממזריטש עומד מצד השני ומדברים עמו בסודי רזין, ואיך יכולתי להיכנס?"**. ומאז הפסיקו החסידים לדבר עליו.

רבינו היה מסתיר מאוד את מעשיו ואת עבודת ה' שלו. כשהיה סמוך על שולחן חותנו זקנו הרה"ק רבי נחום מצ'רנוביל ז"ע היה רגיל להיכנס אצלו בכל שבת ויו"ט לאמור לו שבתא טבא - יומא טבא, פעם אחת ביום הראשון של ראש השנה לא יכל רבינו להתרומם בתפילתו במדרגה הראויה לו, ויאמר אל ליבו: "אם כן למה זה אנוכי עומד מלמעלה - בקיר המזרח", וירד ועמד בקרן זוית והתפלל. אחר התפילה נכנס אצל הרה"ק רבי נחום ויברכו זה את זה כנהוג ויצא, ביום השני התפלל רבינו כראוי לו, ויהי אחר התפילה כשנכנס רבינו אצל הרה"ק רבי נחום, קרא לו הרה"ק רבי נחום: **"איפוא הן הנשמות אשר דחקו עצמן להתקרב אצלך אתמול כשהתפללת בקרן זוית?"**.

ויפר הרה"ק האדמו"ר ר' ישראל מרוז'ין: אבי היה פעם אחת אצל הרה"ק הרב אריה לייב משפולי בשבת. הרה"ק היה זקן מופלג ואבי היה אברך ולמרות זאת כיבד את אבי מאוד מאוד, בכל שלוש הסעודות הושיב את אבי בראש השולחן והוא ישב בצד השולחן, גם אירע באותו זמן בהיות אבי אצלו, ישב אבי בחדרו ושתה קפה, והרבה אנשים עמדו סביבו במעגל, והרה"ק משפולי עמד בחוץ והקשיב למעשה שסיפר אבי מישמעאל אחד. וכל אלו שעמדו מסביב חשבו שדברים כהווייתן כמו שהוא מספר, אולם אחר המעשה ניגש הרה"ק משפולי ואמר לאבי: **"אני למדתי מהמעשה הזה כוונות של טל וגשם"**, ואמר אבי: **"איי, הזקן הזה לא איש בער הוא!"**.

כשרצה אבי לנסוע משם נפרד מהרה"ק משפולי, והוא ביקש מאבי שיברך אותו, ואבי לא רצה ואמר לו: "הלוא אתה זקן וישיש ברכו אתם אותי", ולא רצה, ואחר הוויכוח שביניהם זה אומר בכה וזה אומר בכה, הגיעו לידי פשרה - אבי יברך את הרה"ק קודם ואח"כ יברך הוא את אבי. וכן היה שהניח אבי ידיו הקדושות על ראש הרה"ק וברך אותו, וכאשר הרים את ידיו מעל ראשו, אמר הרה"ק לאבי: "עכשיו נעלם", ולא רצה לברכו כי לא החזיק את עצמו ראוי לכך מפני ענוותנותו הגדולה, אלא מאבי הוא הצליח להוציא את הברכה.

ויפר הרה"ק מרוז'ין זיע"א: בעל בית-מרזח אחד בא פעם אל אבי זיע"א וסיפר לו שהאדון שלו רוצה לדחותו קודם פסח ולתת את בית-המרזח למישהו אחר והוא יאבד את פרנסתו, והיה אבי יושב ומספר סיפורי מעשיות, וקודם צאתו שאל בעל הבית-מרזח: "רבי! ומהו התשובה על זה שביקשתי?", אמר לו אבי: "כבר עשיתי לך טובה עם הסיפורים שלי, לך לשלום". ואכן הפריץ השאיר אותו על כנו.

פעם אחת ר' נחום מצ'רנוביל שאל אותו ממחרת ראש השנה: "מדוע ביום הראשון ראיתי מלאכים ושרפים מסתובבים סביבך, וביום השני כבר לא ראיתי?". והשיב לו רבינו: **"ביום השני נתעליתי למדרגה גבוהה כזו, שהם לא היו יכולים עוד לגשת אליי"**.

האדמו"ר הרב ישראל הופשטיין הידוע בכינויו המגיד מקוזניץ זצ"ל: נולד באפטא בשנת תרצ"ו (1736). מגדולי החסידים בפולין. נולד למשפחה עניה. עוד בצעירותו נודע כעילוי. העיד על עצמו שלמד כשמונה מאות ספרי קבלה לפני שהתחיל ללמוד אצל המגיד ממזריטש. נקרא "המגיד מקוזניץ" על שום דרשותיו הרבות. מפורסם כבעל מופת. גאון. רוב ימיו היה חולני ורפה-אונים, בכל זאת היה מתגבר כארי בעבודת ה', וקרוב לחמישים שנה הרביץ תורה והעמיד תלמידים רבים. מעולם לא התאונן על מחלותיו.

כשנשאל כיצד הוא מצליח לסבול את מחלותיו, ענה: "וכי מה יש לי לסבול- את הרגע שעבר? כבר עבר. את הרגע שיהיה? עוד לא הגיע, אין לי אלא לסבול את הרגע עכשיו, רגע אחד- אני לא יכול לסבול?". על גדלותו בתורה העידו גדולי-דורו. ר' חיים מוולוז'ין סיפר לרבה של בריסק, שבעת שהותו בקוזניץ עסק בתורה עם ר' ישראל יום תמים, ומצאו בקי בבבלי כולו בע"פ ממש עם לשון התוספות, מלבד בקיאותו בירושלמי, ראשונים ואחרונים, כאחד הגאונים. נפטר בי"ד בתשרי תקע"ה (1814). חי כ-78 שנים.

אביו: ר' שבתאי. **אמו:** מרת פרל. **ילדיו:** ר' משה אליקים בריעה (מילא את מקום אביו לאחר פטירתו). **מרבותיו:** ר' שמואל שמלקי מניקלסבורג. ר' דב בער (המגיד ממזריטש), ר' אלימלך מליז'נסק. **מתלמידיו:** ר' איתמר מקונסיווליה, ר' אליעזר בן ר' יעקב הלוי הורביץ (ר' אליעזר מטרנוגורד), ר' אריה לייבוש מלאנצוט וקשיניב (בעמ"ח גבורות אריה), ר' דוד יצחק ברומברג (חר"ף), ר' יהודה ליב מזקילקוב, ר' יחזקאל בן צבי הירש טאוב (אבי חסידות מודז'יץ), ר' יצחק מאיר אלטר רוטנברג (חידושי הרי"ם), ר' ישעיהו מושקאט מוורשא, ר' יששכר דב בער (סבא קדישא), ר' משה מזאלושיץ, ר' נפתלי צבי הורוויץ מרופשיץ, ר' קלונימוס קלמן הלוי אפשטיין (מאור ושמש), ר' שמחה בונים. **מספריו:** **בית ישראל-** על הש"ס **יעבודת ישראל-** על התורה **אור ישראל-** תיקוני הזוהרינזר **ישראל-** על הזוהר **יתהילות ישראל יקר מפז-** על סדר ההפטרות **ישארית ישראל-** מדרשים **אבות ישראל-** פירוש על מסכת אבות **ירמזי ישראל-** הערות על ספרי קבלה **נר ישראל-** קבלה.

פעם אחת שבת רבי יצחק-מאיר מזינקוב בעיר קמיניץ. קהל רב התקבץ ובא לביהמ"ד בו ערך הצדיק את שולחנו. בעיצומה של סעודת יום השבת ביקש להביא לפניו את הספר 'עבודת ישראל'. 'מעטים הם היודעים אילו אוצרות טמונים בספר נפלא זה. ובכלל מעטים היודעים את רום-ערכו של המגיד הקדוש מקוז'ניץ' וסיפר: 'אבי-מורי (ה'אובה ישראל' מאפטה) פקד עלי שנה אחת, בערש"ק פרשת דברים, שבת חזון, לנסוע לקוז'ניץ ולעשות את השבת במחיצת המגיד. בעת שהייתי שם חזיתי במו-עיניי במופת שחולל המגיד. היטו הכול את אוזניהם לשמוע את דבר המעשה: "עשר שנים חלפו-עברו מאז נישאו יעקב-ברוך וזוגתו ועדיין לא נפקדו בפרי-בטן. יעקב-ברוך, למרות שאדם שבור היה, הצליח להסוות את עיצובו-ליבו ולמראית עין הקרין שמחת חיים. לעומת זאת, רעייתו עצבות קבועה נשקפה מעיניה. יום אחד ניגשה אליה שכנתה ואמרה: 'מדוע את בחיבוך-ידיים ואיך עושה דבר להיושע' -'וכי מה עוד יכולה אני לעשות שלא עשיתי? רופאים פקדתי, סגולות קיימתי ואת ספר התהילים כבר מזמן הרטבתי בדמעות!'. 'סעי אל המגיד הקדוש מקוז'ניץ, יעצה לה, 'רבים מאוד כבר נושעו מברכותיו!'".

"כששב בעלה באותו היום לביתו הוא הופתע למראה פניה הקורנות של אשתו. 'שמחה זו מה עושה?', שאלה בזהירות. 'בקרוב, אי"ה ניוושע!', ענתה. 'אסע למגיד הקדוש מקוז'ניץ ולא אעזוב את ביתו, עד שיבטיח לנו זרע בר-קיימא'. 'לו יהי', ענה בספקנות. "שבועות היטלטלה בדרכים עד שהגיעה לקוז'ניץ. כשהגיעה, פנתה מיד לביהמ"ד של המגיד. ניגשה לגבאי ושטחה לפניו את צרתה, וביקשה להיכנס לצדיק. הקשיב הגבאי בהערכה על נחישותה ומאמציה לעשות את הדרך הארוכה. 'שמעי לעצתי', אמר, 'מחר, ערב שבת-קודש, קורא הצדיק שניים מקרא ואחד תרגום לאחר חצות היום. זו עת-רצון בדוקה, וכדאי להמתין לשעה זו. אז תיכנסו לחדרו, תמתני שם בדממה, וכשיסיים את קריאתו, תפני אליו, ונראה איך ייפול דבר'. שמעה האישה, פנתה לאכסניה בעיר ובלב זועק קראה תהילים, ושפכה דמעות כמים. כל הלילה התקשתה לעצום את עיניה. בבוקר השכם התפללה שחרית וחזרה אל ספר התהילים. לקראת חצות היום פנתה אל בית המגיד. מנהגו היה לקרוא את הפרשה מתוך ספר-תורה כשר. הגבאי היה נוטל ספר-תורה מן הארון ומכניסו לחדר המגיד, כשתלמידיו סובבים אותו. עמד המגיד סמוך לשולחן, שעליו הונח ספר-התורה, והחל בקריאת פרשת דברים בהתלהבות רבה ובדבקות עצומה."

"לפתע נפתחה הדלת והאישה נכנסה בלוויית הגבאי. היא נעמדה בפתח מאחורי המגיד. הרב לא ראה אותה. הוא היה בכוונת הקריאה. כשסיים קרא: 'הביאו לפני את האישה'. כשהתייצבה לפניו אמר: 'שמך הוא לאה בת זיסל?!'. 'כן', ענתה בהשתוממות, שהרי מעולם לא הציגה את שמה, לא לפני הגבאי ולא לפני איש אחר בקוז'ניץ. 'את מבקשת את ישועת ה' להיפקד בילדים', הוסיף ואמר. 'כן', ענתה בהתרגשות. שתיקה השתררה בחדר. כעבור רגע אמר: 'דבר ישועתך כבר התפרש בפרשת השבוע. 'וטפכם אשר אמרתם' - ביקשתם להיפקד בטף 'לבז' - ר"ת לאה בת זיסל יהיה!'. לכי לביתך וה' ימלא את בקשתך'. התמלאו עיניה דמעות אושר והיא יצאה בידיעה שתיוושע". בתוך כך הובא לשולחן הספר 'עבודת ישראל'. סיים הרב ואמר: 'ועתה, לאחר שקיבלתם שמץ של מושג על גדולתו, הבה ואקרא באוזניכם קטע קצר מתוך ספרו - דברי אלוקים חיים ממש!".

האדמו"ר הרב ישראל הופשטיין הידוע בכינויו המגיד מקוזניץ זצ"ל: נולד באפטא בשנת תרצ"ו (1736). מגדולי החסידים בפולין. נולד למשפחה עניה. עוד בצעירותו נודע כעילוי. העיד על עצמו שלמד כשמונה מאות ספרי קבלה לפני שהתחיל ללמוד אצל המגיד ממזריטש. נקרא 'המגיד מקוזניץ' על שום דרשותיו הרבות. מפורסם כבעל מופת. גאון. רוב ימיו היה חולני ורפה-אונים, בכל זאת היה מתגבר כארי בעבודת ה', וקרוב לחמישים שנה הרביץ תורה והעמיד תלמידים רבים. מעולם לא התאונן על מחלותיו. כשנשאל כיצד הוא מצליח לסבול את מחלותיו, ענה: "מה יש לי לסבול. הרגע שעבר? כבר עבר. את הרגע שיהיה? עוד לא הגיע, אין לי אלא לסבול את הרגע עכשיו, רגע אחד- אני לא יכול לסבול?". על גדלותו בתורה העידו גדולי-דורו. ר' חיים מוולוז'ין סיפר לרבה של בריסק, שבעת שהותו בקוזניץ עסק בתורה עם רבינו יום תמים, ומצאו בקי בבבלי כולו בע"פ ממש עם לשון התוספות, מלבד בקיאותו בירושלמי, ראשונים ואחרונים. נפטר בי"ד בתשרי תקע"ה (1814). חי כ-78 שנים.

אביו: ר' שבתאי. **אמו:** מרת פרל. **ילדיו:** ר' משה אליקים בריעה (מילא את מקום אביו לאחר פטירתו). **מרבתינו:** ר' שמואל שמלקי מניקלסבורג. ר' דב בער (המגיד ממזריטש), ר' אלימלך מליז'נסק. **מתלמידינו:** ר' איתמר מקונסיווליה, ר' אליעזר בן ר' יעקב הלוי הורביץ (ר' אליעזר מטרנוגרד), ר' אריה לייבוש מלאנצוט וקשיניב (בעמ"ח גבורות אריה), ר' דוד יצחק ברומברג (חריף), ר' יהודה ליב מזקילקוב, ר' יחזקאל בן צבי הירש טאוב (אבי חסידות מודז'יץ), ר' יצחק מאיר אלטר רוטנברג (חידושי הרי"ם), ר' ישעיהו מושקאט מוורשא, ר' יששכר דב בער (סבא קדישא), ר' משה מזאלושין, ר' נפתלי צבי הורוויץ מרופשיץ, ר' קלונימוס קלמן הלוי אפשטיין (מאור ושמש), ר' שמחה בונים. **מספרינו:** בית ישראל- על הש"ס **עבודת ישראל-** על התורה **יאור ישראל-** תיקוני הזוהר **ישראל- על הזוהר** **יתהילות ישראל יקר מפז-** על סדר ההפטרות **ישארית ישראל-** מדרשים **יאבות ישראל-** פירוש על מסכת אבות **ירמזי ישראל-** הערות על ספרי קבלה **ינר ישראל-** קבלה.

ר' יוסף היה מחסידי המגיד מקוזניץ, ולמרבה צערו לא זכה לפרי-בטן. מדי חודש בחודשו נסע לרבינו והפציר בו לברכו בזרע של קיימא, אולם המגיד התעלם מהפצרותיו. אשתו של ר' יוסף לא הרפתה. היא לחצה על בעלה לתבוע מרבו ברכה ולא להרפות ממנו, עד אשר יזכה בה. ואומנם, פעם אחת התייצב ר' יוסף לפני רבו ואמר: "מורי ורבי הקדוש, איני זז מכאן עד שאזכה בברכתו!". הרהר המגיד מקוזניץ, פניו הרצינו מאוד, ולבסוף אמר: "אם תסכימו לאבד את כל ממונכם, אברך אתכם בזרע של קיימא".

המילים נעתקו מפיו. הוא הרגיש שאין לו רשות להחליט החלטה כזאת בעצמו. הוא שב לביתו, להיוועץ ברעייתו. האישה הסכימה מיד לתנאי שהציב המגיד, והחסיד חזר לקוזניץ והודיע כי הם מוכנים לחיי עוני ומחסור אם בתמורה יזכו לצאצאים. "אם-כן, סע ל'חוזזה' מלובלין וכל אשר יאמר לך, תעשה", הפטיר המגיד. נסע ר' יוסף ללובלין וסיפר ל'חוזזה' מדוע בא אליו ובשליחות מי. "שב עימי עד אשר יאיר ה' את עיניי", הורה ה'חוזזה'. יום אחד קרא לו ה'חוזזה' ואמר: "בימי נעוריי היית משודך לנערה מבנות עירך, אך כשגדלת ביטלת את השידוך ופגעת בכבודה. מעולם לא טרחת לפייסה, ומשום כך נמנע ממך פרי-בטן. עד שלא תפייס אותה, לא יהיו לך ילדים. סע ליריד הגדול בבלטה, שם תמצא את המשודכת ובקש מחילה".

ר' יוסף היה נרעש. בנעוריו שידכוהו הוריו לנערה בת-טובים, אסתר-שפרה שמה, אך כשהתבגר נשא עיניו להצעה אחרת. מעולם לא טרח לפייס את הנערה. נסע ר' יוסף לבלטה. בדרכו לשם חקר כל מי שפגש אם הוא מכיר אישה ושמה אסתר-שפרה מעיר פלונית. גם ביריד שאל, אך כל בירווריו העלו חרס. שלושה ימים לפני תום היריד, צעד ברחוב. לפתע ניתך גשם עז ארצה. נכנס ר' יוסף לאחת החנויות, למצוא מחסה מהגשם. בין האנשים שנדחקו לחנות הייתה אישה. זז ר' יוסף הצידה, מטעמי צניעות. נעלבה האישה וקראה בקול רם באוזני כל הנוכחים: "ראו איש זה, בצעירותי נטשני וגם עכשיו אין הוא רוצה לעמוד בקרבתני".

הביט ר' יוסף ומיד זיהה את המשודכת שלו בעבר. מיד פנה אליה בדברי תחנונים וביקש ממנה לסלוח לו, וסיפר כי הרחיק ובא עד בלטה כדי למצאה ולבקש את מחילה. בתוך כך פרץ בבכי שהעיד על כנות דבריו. "מוכנה אנוכי לסלוח בתנאי אחד. סע לסובלק, שם מתגורר אחי המסכן. עני וחסר-כול הוא. תן לו מאתיים זהובים לנדוניית בתו. אם כך תעשה, אסלח לך על הפגיעה שפגעת בי בעודי משודכת לך". חישב ר' יוסף ומצא, כי אם ימכור את כל רכושו ויצרף לכך את המזומנים שברשותו, יהיו בידיו כמאתיים זהובים. הסכים לתנאי וחזר לביתו. לאחר שהיו בידי מאתיים זהובים, נסע לסובלק.

חיפש את אחי האישה עד שמצאו יושב בביתו, מדוכא ועלוב. "קרב ובא יום נישואי בתי ואין בידי פרוטה לפורטה", סיפר האח. "הנה לך מאתיים זהובים, להכין את כל צורכי החתונה, כאחד הנגידיים!", אמר לו ר' יוסף והושיט לו את צרור הכסף. פתח האיש את הצרור, והביט בזהובים ובר' יוסף כלא מאמין. "מי אתה ומה פשר המתנה שהבאת לי?!", השתאה. "אל חשש!", הרגיעו ר' יוסף, "הכסף כשר ואני מוסר לך אותו במצוות אחותך, שפרה-אסתר. בצעירותי היינו משודכים, עד שעזבתה ונשאתי אישה אחרת. לפני ימים אחדים פגשתיה כדי לפייסה, והיא ציוותה עלי לתת לך מאתיים זהובים, כתנאי לסליחה" - "האם באת לשטות בי?! הלא כבר חמש-עשרה שנים שאחותי אינה בין החיים. פה בסובלק נפטרה בדמי-ימיה, ואני בעצמי קברתי!". רעד אחז בגופו של ר' יוסף. לאחר שנרגע סיפר את השתלשלות הדברים - תחילה עם המגיד מקוזניץ ולאחר מכן עם ה'חוזזה' מלובלין. לבסוף תיאר את דמות האישה שפגש בבלטה. לאח לא נותר אלא לאשר כי הייתה אכן זו שפרה-אסתר אחותו, היא ולא אחרת! כעבור פחות משנה נפקדו ר' יוסף ורעייתו בפרי-בטן. בשנים הבאות זכו לבנים ונוספים ולבני-בנים וכולם הלכו בדרך התורה.

המקובל רבי ציון חביב ברכה זצ"ל - נולד בעיר חלב שבסוריה. אביו נפטר בטרם לידתו ואמו הצדקת, אשר הייתה עיוורת, גידלה אותו לבד במסירות נפש על ברכי התורה והיראה. בהגיע לגיל מצוות בערה נפשו לעלות לארץ ישראל, ואכן לאחר טלטולי דרך רבים זכה והגיע לארץ הקודש. בתחילה שהה בתל-אביב, אך לאחר שהתארח בשבת אצל דודתו בירושלים הרגיש משיכה עזה להרגשת הקדושה והטהרה בעיר, ושם קבע את משכנו עד יומו האחרון. לצורך מחייתו עבד מספר שעות כירקן בשוק, ולאחר מכן כדוור בבנק הדואר. חי בדוחק גדול אך המשיך בעבודת השם במסירות. נהג ללכת בכל יום לאחר עבודתו לכותל המערבי, שם סיים את כל התהילים ועסק בתורת הנגלה והנסתר במשך היום ושוב מחצות הלילה ועד הבוקר.

למד שנים בחברותא עם המקובל רבי סלמאן מוצפי זצ"ל. הם היו לומדים במשך **שבע שעות רצופות בתורת הנסתר**. בימות החול היו לומדים גמרא וכך גמרו את לימוד כל הש"ס, ובשבתות היו לומדים בתורת הסוד החל מצהרי השבת ועד חצות הלילה. פתח בשכונת נחלאות את ישיבת **לש"ם** - ר"ת לאקמת שכינתא מעפרא. שם קיבל בחורי חמד ואף מבוגרים רבים וקרבים לתורה ומצוות. הוא הקפיד בכל מעשיו תפילותיו ומצוותיו לכוון למען הקמת השכינה מגלותה.

כיתת את רגליו מחנות לחנות ובין עוברי אורח למצוא נשמות טועות והיה מעוררם לשמירת תורה ומצוות. היה שכיח לראות נערים ארוכי שיער נכנסים לישיבתו ויוצאים עם מראה יהודי, כשציציות מבצבצות מתחת בגדיהם. בבית מדרשו היו שתי קומות, קומה ראשונה למתחילים ובית מדרש עליון לותיקים ומקובלים. נשאר תדיר בביה"מ למטה וקרא לתלמידיו שם "הילדים שלי". **אהב את תלמידיו אהבת נפש. העיד על עצמו, שכל חצות לילה היה בוכה בתפילה על אחד מתלמידיו ואין תלמיד שלא בכה עליו שעות**. הקפיד מאוד על שמירה על גדרי קדושה. העיד על עצמו, כי בא אחד מהדברים עליהם שב לעולם הזה הוא לתקן את ענין טלית קטן. לא אחת ראו, כיצד העיר לאדם האף שנראה בלבוש של שומר תורה ומצוות, כי אינו לובש ציצית והתברר למפרע, כי הלה שכחה בטעות. בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן. בעל ביטחון נדיר. חי באמונה מוחשית. את כל החזקת ביתו והחזקת הישיבה והאברכים נשא על כתפיו באמונה עילאית ללא מגביות וללא פרסום, רק בפנייה ישירה לבורא עולם, אשר היה משפיע עליו כל מחסורו בכלליות ובפרטיות. פעמים רבות סירב לקחת כסף מאנשים מסוימים מטעמים השמורים עימו, גם כאשר היה זקוק מאוד לסכומים אלה (באחת העדויות מסופר כי יותר על 300,000 דולר ולא הסכים לקחתם מידי אותו תורם). סבל ייסורים קשים בעשורים האחרונים לחייו, ובתוך כל הייסורים היה דבוק בבוראו וקיבלם באהבה רבה. הוא לא הסכים לעבור ניתוח כדי להקל על ייסוריו, והיה צועק **"מה אתם רוצים שהשכינה תסבול בשבילי?"**. נפטר ב-י"ד תשרי ה'תשס"ה (2004- ערב סוכות) במיתת נשיקה (התקף לב) ונטמן **במהירות ובאופן שכל כך הלים את הלך חייו הצנוע, מאחר ולא הוצרכו לשבת עליו שבעה**. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. (בסמוך לציונו של המקובל הרב מרדכי שרעבי זצ"ל).

מרבתינו: המקובל ר' יהודה פתיה, המקובל ר' מרדכי שרעבי. **חברותא:** המקובל ר' סלמאן מוצפי, המקובל ר' בנימין זאב חשין. **אשתו:** אחות הצדיק הנסתר רבי חכם אהרן מועלים.

יום אחד אחרי שסיים את לימודו בגמ' מסכת פסחים עם הגאון המקובל ר' סלמאן מוצפי זיע"א, אמר חכם סלמאן לבנו הגאון ר' בן-ציון מוצפי: "אם היו אומרים לי לוותר על כל חיי העולם הבא שלי או לוותר על שעת לימוד עם ר' ציון, הייתי מוכן לוותר על העולם הבא שלי!".

דרכו בחג הסוכות היה לנענע את הלולב במשך יותר מארבע שעות! וכל מי שהיה רואה אותו בזמן הנענוע היה מתמלא יראת שמים. יום אחד הלך לסוכה שבביתו כדי לנענע וביקש מהשמש בפירוש, שלא ייתן לאף אחד להכנס ולהפריע, אך בתוך כך הגיע אחד מגדולי האדמו"רים לבקרו, השמש היה בהתלבטות, האם להפריע לרב או לא. **והנה בעודו מתלבט, יצא הרב בהתלהבות לקבל את האדמו"ר**.

באחד הימים נסע עם שמשו לקברי האבות, והנה בנוסעם חזרה לירושלים טעה הנהג ונכנס לכפר ערבי עויין ממש לתוך השוק, השמש נבהל במיוחד מהמבטים שלהם, הוא הסתכל על הרב אולם הצדיק נראה ישן, והנה בעודו אובד עצות עצר לידו רכב והנהג אמר לו: "סע אחריי", הקול של האיש הרגיע את השמש והוא נסע אחריו, מיד הוציא אותו לכיוון ירושלים, **השמש רצה להודות לו, אבל הוא נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. בדיוק באותו רגע הרב התעורר הסתכל על הנהג וחייך...**

פעם הבחינה זוגתו של הגאון הקדוש ר' חיים סינוואני זיע"ע, כי בעלה יוצא לכיוון שער הכניסה לעיר יהוד בה התגוררו, זוגתו בראותה את התרגשותו שאלה: "מה יום מיוחד?". השיב הרב: "אדם גדול מירושלים צריך להגיע הנה היום". **והנה לאחר זמן לא רב, הגיע לעיר הרב ציון, שהרב סינוואני ציפה לבואו.**

מידת בטחונו בה' הייתה מופלאה, היה אוסף סכומי כסף גדולים מאנשים, שהיו באים אליו ומחלק לתלמידים ולעניים, עד כי לעצמו לא מותר כלום ולפעמים היה **מבזה את עצמו ומתחנן לאנשים, שיתרמו לישיבה** והוא עצמו היה עד יומו האחרון חי בצניעות בבית שְׁכוּר, בית עלוב שמי שהיה נכנס לביתו לא היה מאמין, עד כמה הרב היה חי בדוחק ובעניות. ארע בערב שבת אחד אשר ניגש אליו משמשו ואמר: "רבנו, כבר חצות היום בפתח ואין שום כסף לחלק לצורכי שבת עבור האברכים", נענה לו ר' ציון ואמר: "זמן רב אתה פה ואין לך אמונה? חכה ותראה בישועת ה'. **והנה לא עברו דקות ספורות, ובפתח ניצב אדם עם סך 5,000 שקלים מכספי מעשרות, ומיד חילקו את הכסף לאברכים.**

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים